

VASÁRNAP

**POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI
KÉPES HETILAP**

Szerkesztőség: IX., Üllői-út 1. szám.
(„Falu” Országos Földművelésügyi Osztály.)
Telefon: Automata 878-73.
Kiadóhivatal: VIII., József-körút 5.
Telefon: Automata 463-09.

FŐSZERKESZTŐ:
MESKÓ PÁL.

FŐMUNKATÁRS:
SCHANDL JÓZSEF dr.

Előfizetési díjak, a m. kir. földművelésügyi
miniszter által időnként kiadott „Rádiós gaz-
dasági előadások” című füzetekkel együtt:
Egész évre 8 P. Félévre 4 P.
Negyedévre . . . . . 2 P.

Budapest, 1929.

X. évfolyam 37. szám.

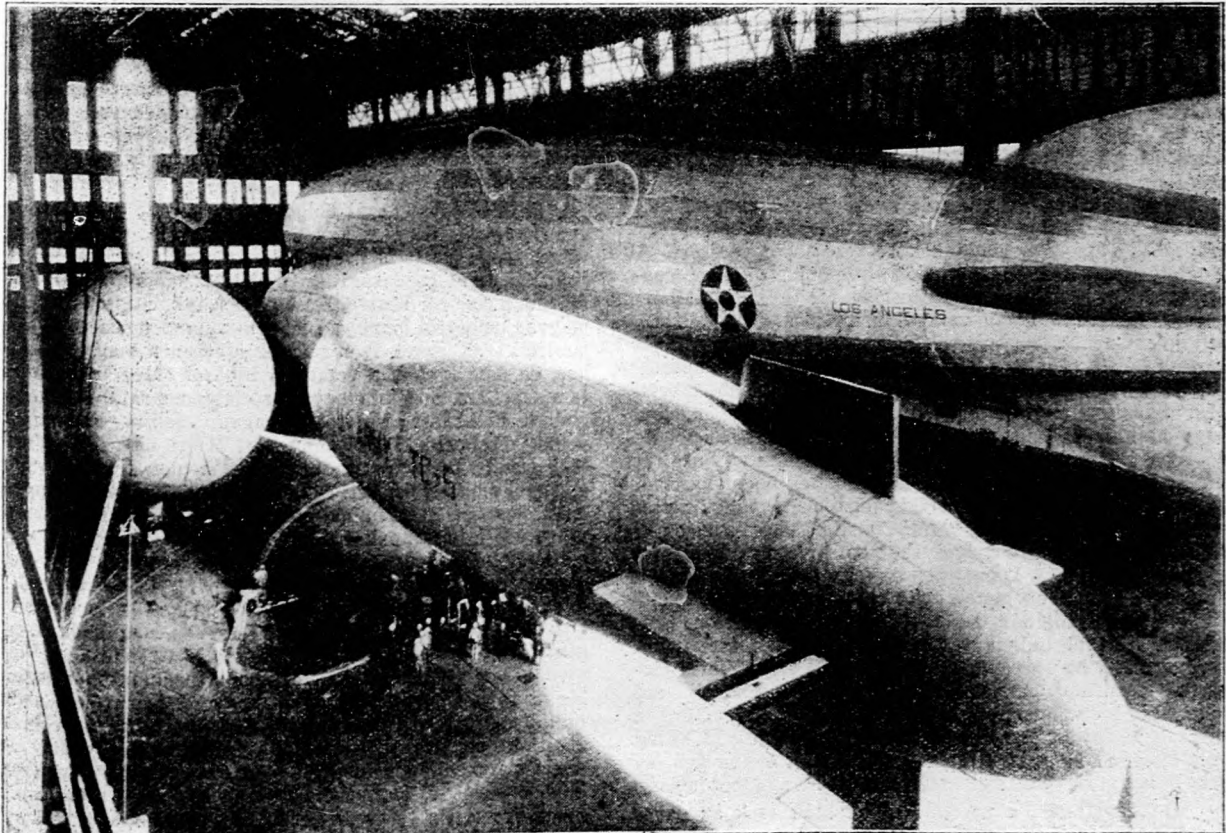
Vasárnap, szeptember 15.

A nemzetek nyugalma.

Tíz esztendeje elmúlt annak, hogy a győztes hatalmak kiereszkolták Németországtól a versaillesi békeszerződés aláírását. Nagyon is természetes, hogy a nagy zűrzavar első pillanataiban senki sem gondolt a háborúokozta károk kártérítési összegének megállapítására. A győztes hatalmak csak később, 1924-ben alkották meg, illetve fogadták el a Dawes név alatt ismeretes tervezetet. A Dawes-tervezet Németországra nézve nem volt biztos alap. De még a győzőkre sem, mert a tervezetben vállalt kötelezettség a német ipar megkötöttsége miatt nem volt biztos garancia a fizetői képességet illetőleg és azt sem tudták a győzők, hogy mikor mennyit kapnak. A németek

ügyes külügyminisztere, Stresemann, a múlt évben, amidőn a Kellogg-paktumot Párisban aláírták, előhozakodott azzal, hogy vajjon a megszállás alatt levő területekről nem lehetne-e idő előtt a francia, belga és angol megszálló csapatokat visszavonni.

Tudjuk azt, hogy a versaillesi szerződés a csapatok visszavonását 1925., 1930. és 1935. évekre állapította meg. A német külügyminiszternek kívánsága a francia politikai világban nem a legkellemesebben hatott. Anglia már akkor is hajlandó lett volna enyhébb feltételek mellett teljesíteni a németek kérését. Franciaország az ös- szes külföldi adósságok összegét kérte, valamint a háború

Az amerikai hadsereg óriás léghajói.

A kép jobbsarkában foglal helyet a Los Angeles, a Graf Zeppelin testvérhajója.

ideje alatt elpusztított területek felépítési költségeit. Anglia már nem követelt ennyit, csupán Amerikával szemben fennálló tartozását akarta biztosítottak látni, ugyanígy Olaszország is. Így született meg az amerikai Young-féle tervezet. Ezen nyargaltak most Hágában. Németország koncán a győztes hatalmak alig tudtak megegyezni. Mindegyik keresni akart, igaz, nem lehet rossz üzlet. A népek nyugalmának biztosítása és előbbrevitele végre az utolsó pillanatban megakadályozta a hágai konferencia sikertelenségét.

Vegyünk elő egy másik esetet. A cseh külügyminiszter, Benes és társai, e ravasz és alattomos politikai társaság mindenre képes, csakhogy bennünket az európai közvélemény elé állíthasson, mint emberevő vadakat. Legyen az Hidasnémeti, avagy Tuka-ügy. Nekik fontos a cél. Hazudni, rágalmazni, nemzetközi jogszokásokat és jogelveket felrugni: egyéni ambícióból is szabad, megengedett dolog. Ha valaha volt ravasz politikus, úgy Benes az, csakhogy nem európai szemlélben véve, hanem valahova odaillenek a kulturátlan nyam-nyamok közé. A hidasnémeti ügy lezáródott. Hisszük, hogy Benes ur tanult belőle. Előreláthatólag a Tuka-perből sem fog kivergődni győztesként. Tuka Béla a felvidéki tót autonomisták vezére és alapjában a vád ellene az, hogy a Felvidék tótjait forradalmasítani akarta a csehek ellen és Magyarország beavatkozását óhajtott biztosítani a forradalom sikerének érdekében. Ez a vád annyira gyerekes és nem Benes ur csavaros észjárásához méltó elgondolás, hogy akkor vádolnánk önmagunkat, ha védekezni próbálnánk ellene.

Csehország ideges, Románia retteg a magyar irreudentizmustól. Már arról álmodik, hogy a bányásztrájkokat is mi szitjuk. Szegények, de rossz is lehet a lelkiismeretük. Románia nem tudja és nem is tudhatja megemészteni azt a falatot, melyet barátai, fegyvertársai dugtak a torkába, biztos, hogy ez lesz a halála. Sem földrajzi fekvése, sem vallási berendezkedése, sem kulturája nem alkalmas az elrománosítás keresztülvitelére. Persze ez nem azt jelenti, hogy a végtelenségig várhatunk. Ez bűn lenne önmagunk és elrabolt testvéreink ellen. Jugoszlávia?! Az utóállamok legbetegebb állama. A szerb-bolgár határincidensek napirenden vannak — a békeszerződés nagyobb dicsőségére. *Ilyen biztos alapokon nyugoszik a nemzetek nyugalma!*

Menjünk tovább. Kína és a szovjet harca nem mai eredetű. A keletkínai vasutak ügye kevésbé alkalmas egy békésebb Kína—ország idő bekövetkezésének elérésére. A szovjet gyalogatos eljárása előbb-utóbb kellemetlen meglepetésekben részesíti egész Európát. Mi tudjuk, mit hordoznak tarisznyájukban azok a világcsalók. Mi éreztük, mit jelent a mindent megváltó Marxizmus szelleme. Nem kérünk belőle. A világcsaló moszkvai urak nem mulasztanak el egy alkalmat sem megragadni, hogy az emberiiség biztosított jogrendje ellen, akár alattomos módon, vagy nyíltan ne lázítsanak. A kommunista internacionálé végrehajtó bizottsága fegyveres forradalomra buzdítja híveit. Az imperializmus és a nagytőkészek elleni harcban egyenesen vadak, ezzel akarják palástolni a maguk rettenetes imperializmusát, a vezetők pedig nagy vagyonra tesznek szert s a nyomorgók szájából kivett falatból vagyont gyűjtenek. A kommunisták vagy örültek, vagy szélhámosok, de inkább gonosztevők, hisz az ártatlan embertársaik vérfürdőjén keresztül, könnyek tengerében, szuronyok erejével tudnak tömegeket igájukban tartani. A Nyugatnak több figyelmet kellene erre a veszedelmes járványra fordítani. A nemzetek nyugalma követeli azt tőlük. Ha most látszólag elaludt a Kína—ország affér, a tüzet nem fojtatták egészen el. Kellogg-paktum?! Elég erős lesz-e? Nyugateurópának fontos, sőt életbevágó érdeke, hogy figyelemmel kísérje a Kelet megmozdulását.

De ugylátszik, a nyugati diplomaták csak az egyes bizottságok (al-, fő-, mellékbizottság) megszervezésében utólréhetetlen alkotók. A lényeg igen sokszor nem fontos, de a formalitás elkerülhetetlen.

Menjünk tovább. A kisebbségi kérdés mindinkább kezd előtérbe nyomulni. Érdekes, hogy a világháború befejezéséig nem volt nemzeti kisebbségi kérdés, pedig akkor is voltak kisebbségek. A kisebbségek a világháborút megelőzőleg azon állam abszolút uralmának voltak alárendelve, amelynek területén éltek, laktak. Nekünk magyaroknak a kisebbségi kérdés kell, hogy politikai aktivitásunk tengelye legyen. Ezen igen sok mulik. Sajnos, az eddigi tapasztalat csak azt az eredményt mutathatja fel, hogy a Népszövetség az ilyen ügyekben kijelöli a harmasbizottságot, amely bizottság alaposan körmonfont jelentéssel egyszerűen elintézi az ügyet, senkit az elintézésről nem értesít, vagy legtöbbször irattárba kerül a beadott panasz.

A nemzetközi jogvédelem milyen megcsufolása ez. Ehhez bővebb magyarázat szükségtelen. A kisebbségi jogok megvédése az érdekelt állam részéről tényleg nehézkes. Hisz egyszerre a belügyekbe történő beavatkozásnak minősítik. Benes ur, ez a róka, pedig ilyesmihez nagyon jól ért. A Népszövetség mai rendszere mellett egyáltalán nem képes ez ügyben a legcélszerűbb eredményt sem elérni, mert a kisebbségi kérdésekben is egyhangú döntés szükséges, ezt várni Genftől gyerekség volna. A kisebbség nyugalma, fejlődése, ugylátszik, nem fontos dolog Genfben. Érthető. Őket nem érdekli.

Menjünk tovább. Nem áll utolsó helyen — ami a nemzetek biztonságát, nyugalmaát illeti, — a leszerelés kérdése sem. Itt alaposan félrevezettek bennünket — a legyőzötteket. A győztes hatalmak ugyanis a mi leszerelésünket csak előjátékának ígérték az azután bekövetkező általános leszerelés keresztülviteléhez. Ehelyett pedig sajnálattal látjuk, tapasztaljuk, hogy a körülöttünk lévő államok egyre-másra szaporítják hadierőjüket. Már közös haditervet is dolgoztak ki ellenünk. Persze itt is a csehek a főkolomposok. Ez a náció, mely a világtörténelem legnagyobb csalója, árulással lett azzá, ami ma, fegyverrel a kezében sohasem érte volna el a célját, hisz annál sokkal gyávább fickók voltak és még ma is azok. Ugylátszik, az általános leszerelés beígérése is a békeszerződések nagyobb dicsőségére, csak szemfényvesztésnek volt jó. A trianoni pirulákat bevettük, akárcsak régebben a nemzeti színben csomagolt császáriakat. Elmúlt az is, ezen is segítünk majd.

Befejezésül a hazai dolgokról is egy keveset. A magyar munkás, vagy az agyonszervezettsége, vagy a szervezetlensége miatt nem tud boldogulni. Értem ezt, úgy a politikai, mint gazdasági s népjóléti szempontból. Amikor mi „munkás”-ról beszélünk, úgy teszünk, mintha nem is magyar emberről lenne szó, hanem valami nemzetközi valamiről. Igaz, ennek igen sok tekintetben a magyar munkás, de még inkább a vezetői a hibásak. Még nem olvastam sehohol azt, hogy a magyar szociáldemokrata, vagy szocialista munkásság vezetői a magyar jelzöt használták volna. Mért félnek ettől annyira?! Miért nem lehetnének ezek először magyarok, mint akár a német, francia, vagy az angol munkás nemzeti és nem nemzetközi. Látjuk éppen most, hogy az angol munkáspárt pénzügyminisztere mennyire védte hazájának érdekét. Hát a magyarországi szocialisták nem magyarok?! Azok nem magyar kenyeret esznek, nem ez a haza ad nekik életet?! Ha nem, úgy legyenek ám nemzetköziek, de akkor kenyerük is nemzetközi legyen és hazát is olyant keressenek maguknak. Legujabb megkapó elgondolásuk, hogy a közsabadságok elnyomása miatt nemzetközi fórumhoz fordulnak panasszal. Ne ez fájjon nekik. Fájjon az, hogy idegen uralom alatt millió magyar testvér szenved, hogy börtönbe hurcolnak ártatlan magyarokat. Ez fájjon. A magyar nép, a magyar nemzet nyugalma nem attól függ, hogy néhány gyűlést engedélyeznek-e, vagy sem, de igen sok függ attól, hogy mennyire tud a szervezett magyar munkásság nemzeti célú munkát végezni a trianoni békediktátum ellen, nemzetközi összeköttetései révén.

Varga István.

A kormányzó a szombathelyi kórház felavató ünnepén.

Szeptember hó 1-én, vasárnap avatták fel Szombathelyen a vármegye és város új közkórházát, melyet a törvényhatóság és az állam együttes hozzájárulásával, *ötmillió pengős költséggel emeltek.* A felavató ünnepségen résztvett Horthy Miklós, Magyarország kormányzója is, aki feleségével együtt reggel 9 órákor érkezett meg különvonatán a városba. A kormányzót a vasúti pályaudvaron ünnepélyes fogadtatásban részesítették, majd a püspökvárba hajtatott, ahol *Mikes János* gróf megyéspüspök fogadta és üdvözölte.

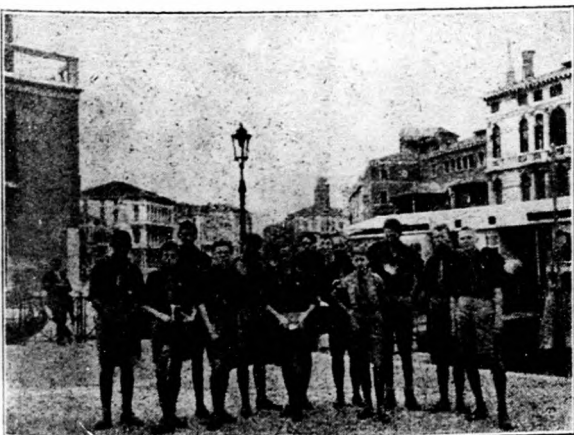
A felavató ünnepség fél 11 órákor kezdődött meg a kórház kertjében a vármegye és a város, továbbá az orvostársadalom jeleseinél részvételével. Az ünnepséget énekszámok nyitották meg, majd a kormányzót *Péthő Ernő* dr., a kórház igazgatója, üdvözölte és engedélyt kért tőle az épület felavatására. Ezután Vas vármegye közönsége nevében *Horráth Károly* dr. alispán, a város közönsége nevében pedig *Kiskos József* polgármester fejezték ki hódolatteljes ragaszkodásukat a kormányzó személye iránt.

Az ünnepi beszédet *Vass József* dr. népjóléti miniszter mondotta.

— A nemzetet lehet gyermeknek és lehet óriásnak mondani — mondotta többek közt a miniszter. — A nemzet a maga ös őstőneinek áradásával nem kritizál, hanem indul a maga őstőne, szeretete, rokonszenve és ellenszenve szerint. A nemzet lelkét, annak rezdülését, hullámverését figyelemmel kell kísérnie annak, aki rajta haladni akar, úgy, amint a hajós figyeli a szél mozgását, a víz fodrozódását.

— Magyarország Főméltósága Kormányzója lelkében össze van forrva ennek a gyermekóriásnak, ennek az óriási gyermeknek lelkével. Miből ered hatalmas tulajdona vonalma saját fajtájához? A földből, amelyből az ő gyökere is kinőtt, a szélből, amely az ő arcát simogatta, a vízből, amely muzsikát dudol patakban, folyamban itt a magyar földön; amely sirni is tud és bőgni is tud, mint a tenger tud muzsikálni és bőgni orkán módra. Ebből ered izzó magyarsága. Ebből ered az az uralkodó vonás, amely őt annyira közel hozza hozzánk, az egész nemzethez. Ered abból a történelemben való közösségből, amelyben ő is, ősei is karddal és az eke szarvával kezükben résztvettek a véres és az építő munkában egyaránt.

— És kérdezem, vajjon a nemzetnek is nem ugyanaz-e a jellemvonása? Vajjon a nemzet is nem a földből nőtt-e ki? Az a sokmillió nép, amelyről nem írnak történelmet soha, amely mint a futónövény évezredekken keresztül tiz körmével ássa bele magát a földbe, verejtékével, vérével öntözi, rajta gyümölcsöt termel s csontjaival porhanyítja

Szekszárdi eserkészek az olasz tengeri városban, Velencében.

A MAGYAR FÖLDHITELINTÉZET

Budapest, V., Bálvány-utca 7. sz.

Engedélyez jelzálogkölcsönöket kizárólag földbirtokra, jelenleg 45 éves törlesztésre. A legkisebb felvehető kölcsön 100 angol font (mintegy 2700 pengő). Részletes értesítőt kívánatra postán küld az intézet.

az utána jövő nemzedékek számára. Néki is a föld muzsikál, meg a szél, a magyar erdő.

— A Főméltósága Kormányzó Ur és az ő nagylelkű felesége megtisztelte megjelenésével ezt a hűséges vasi földet s a bástyát azzal, hogy zászlót méltóztatnak kitűzni ormára. Ezt jelenti a felavatás. Bástya ez tehát, olyan, mint amilyent valamikor régen a tatár és török veszedelemmel szemben a lakosság vagyonának, kincsének védelmezésére sziklából emeltek s amelynek ormain vitézek fegyverrel a kezükben meghaltak a bástyáért, ha kellett, mert meg kellett védeni azt a kincset, ami a falak közé szorult. *Ugyanilyen bástya ez a kórház is, bár a nemzet beteg fiai menekülnek ide.*

— A bástyát szeretni kell, védeni kell. Amikor én boldogan, mint a vasi föld gyökere, büszkén köszöntöm ezt a gyönyörű bástyát, amelyet sikerült így megépíteni, megnyitni és csapatokkal ellátni, a kormányzó ur főméltóságának jelenlétében — majdnem azt mondanám vakmerően, az ő lelkéből beszélve — azt kiáltom felétek, minden magyarjai ennek és minden más földnek e világon, különösen annak, amely körülötünk van, *ha úgy éreznék ti magyarok, hogy nem tudtok többé egyetérteni, nem tudjátok egymást eléggé szeretni, gondolatok ezekre a bástyákra, amelyeket az egyetértő szeretet épített, tart fenn és tölt meg kincs szeretettel és elbánással.*

— Főméltósága Kormányzó Ur! Főméltósága Aszszony! Az én szívemhez nőtt kedves kerületemnek nevében is még egyszer a leghálásabb köszönetet, hódolatot és ragaszkodást vagyok bátor bejelenteni a vasi föld részéről. Lehet, Főméltósága Uram, hogy ez a föld a maga természetében, a maga karakterével más, mint a Duna—Tisza-köze, mint ahogyan tényleg más földrajzi mivoltában és történelmi mivoltában is. Ez a föld nem volt országátja a romboló világtörténelemnek, ez a föld két évezreden keresztül jobban meg volt védve, mint a Duna—Tisza-köze, ahol folyton robobott a történelem harci szekerere. Ez a föld keresztény mivoltában is régibb már, mint a Duna—Tisza-köze, mert a gvajások ezeltől ezerhatszáz évvel itt már keresztény templomban imádkoztak és keresztény kultúrát képviseltek. Ennek a földnek talán más virágai is nőnek, másként cseng talán a nótája és a muzsikája is, más összetételei talán a levegője is. Lehet, azonban valamennyiünk nevében őszinte, tágranyitott lélekkel teszem le a vallomást arról, hogy a *Dunántúl szelleme ugyanaz, ami a Duna—Tisza-közé, ami a hazaszeregetet, a magyar föld szeretetét, a jobb történelmi jövő izzó vágyakozását, ami az elszánást illeti a munkára, a*

A világ legjobb Harmonikái, Hegedűi, Citerái, Harmoniumjai, Beszélőgépei, Cimbalomjai, Trombitái, továbbá az összes Hangszerek itt a gyárban kaphatók. — Iskolai, dalárdai, egyházi Harmoniumok részletre is. — Romlott hangszereket művészi eszen javít. Legjobb hurok. Argyezéket ingyen küld:

MOGYORÓSSY GYULA

m. kir. szabalmazott hangszergyára
Budapest, VIII., Rákóczi-út 71. sz.

szenvédre és a kálváriajárdásra azért, amiért egész Magyarországot Főméltóságoddal az élen imádkozik.

Szünni nem akaró viharos éjjelezés és taps követte a miniszter szavait. Az egyesített dalárdák ezután a Nemzeti Fohász eléneklésével zárták be a felavató ünnepélyt, majd a kormányzó feleségével, Pető Ernő dr. igazgató-főorvos vezetésével, megtekintette a kórházat és aláírta annak vendéglönyvét.

Délben a kormányzó a püspökvárba hajtatott, ahol Mikes János gróf megyéspüspök villásreggeli látta vendégül. A villásreggeli után a kormányzó és felesége messzavonultak rövid időre lakosztályukba, majd Mikes gróf megyéspüspök vezetésével megtekintették a székesegyházat, utána pedig a sportpályára hajtatott, ahol vitéz Mátyas Sándor, az OTT társelnöke köszöntötte őket.

A kormányzó megszemlélte a levente-osztagok arcvonalát, majd elfoglalta helyét a díszemlényen és végignézte a sportünnepélyt, amelyen három vármegye leventéi vettek részt. A szabadgyakorlatok, a torna- és staféta-verseny után a leventek díszmenetben vonultak el a kormányzó előtt, aki ezután a vármegyézháza hajtatott s résztvett azon a teán, amelyet Tardányi Ferenc dr. főispán adott tiszteletére.

A kormányzó pár perccel hét óra előtt hajtatott ki a pályaudvarra. Mint a bevonuláshál, az alkalommal is, az utvonalon végig szeretettel ünnepelte és éljenezte a város közönsége.

A Graf Zeppelin visszaérkezett Európába és befejezte diadalmas földkörüli útját.

Szeptember hó 4-én, szerdán reggel érkezett meg Friedrichshafenbe, a Zeppelin-művek városába, a diadalmas világkörüli út hőse, a Graf Zeppelin léghajója. A repülőteret tízezrek szállták meg, hogy tanul lehessenek a léghajó megérkezésének. A várost színes girlandokkal és zászlókkal díszítették fel. A közeli erdőkben és nyilvános parkokban ezrek és ezrek aludtak a szabadban, akiknek nem jutott hely a tulzsfufló szállodákban. Reggel 8 óra 40 perccel jelent meg a város fölött a Graf Zeppelin, amikor is mozsárlövések dörögtek el és a közönség mámoros ujjongással üdvözölte a léghajót.

A léghajó egyszerű teljesítménye még erőteljesebben ki-domborodik akkor, ha a számszerű adatokat nézzük. A „Graf Zeppelin” felépítése óta 960 órát repült, vagyis pontosan 40 napot. Ez alatt az idő alatt hozzávetőlegesen 100.000 kilométer utat tett meg, vagyis kétszer annyit, mint az egyenlítő hossza. A Graf Zeppelin most befejezett földkörüli útja világrekord. Augusztus hó 15-én, reggel 4 óra 30 perccel indult el Friedrichshafenből keleti irányban és szeptember hó 4-én, reggel 8 óra 30 perccel husz napi és egynegyed órai repülés után ismét leszállt a friedrichshafeni légi kikötőben.

A léghajó leszállása után vált köztudomásúvá, hogy a léghajó ebben a veszedelemben forgott, hogy az egyik amerikai utas meggondolatlansága miatt majdnem felrobbant. Egy R. Hogg nevű newyorki kereskedő ugyanis az Óceán fölött a mosdófülkében szivarozni kezdett. A léghajót vezető Lehmann kapitány és az egész személyzet felháborodott a vétkes könnyelműség hallatára, majd a kereskedőt megmotozták és elvették a szivarjait. Ez az eset a jövőben nem fog megismétlődni, mert teljesen elszigetelt fülkéről fognak gondoskodni, ahol a szenvedélyes dohányosok kielégíthetik vágyaikat. Eckener dr., a Graf Zeppelin parancsnoka, a léghajó útjának legutolsó szakaszán nem vett részt, hanem Newyorkban maradt, ahol üzleti tárgyalásokat folytat állandó Zeppelin-járatok létesítése ügyében.

Mint említettük, a Graf Zeppelin diadalmas útjával világrekord alatt repülte körül a földet. Érdekes összehasonlítani, hogy míg 1876-ban Seymour kapitány hajóval, vasuton és kocsin 117 nap alatt tette meg ezt az utat, addig a Graf Zeppelin 20 nap alatt repülte körül a földet. Ha azonban leszámítjuk azt az időt, amelyet a Graf Zeppelin az ut egyes állomásán a légi kikötőkben töltött, akkor a léghajó tulajdonképpen 12 nap és 51 perc alatt tette meg földkörüli útját.

Felvétel a folyamórséghez.

A belügyminiszter felhívja a magyar állampolgárokat, hogy a magyar királyi folyamórséghez hatévi szolgálatra lépjenek be. Jelentkezni lehet október 1-től 25-ig minden hétfőn, szerdán és pénteken, fűnnepnap kivételével, Budapesten, a folyamórség parancsnokságánál (Óbuda, III., Laktanya-utca 33.).

A folyamórség legénység állományába való felvétel feltételei a következők: 1. Magyar állampolgárság (illetőségi bizonyítvánnyal, állampolgársági bizonyítvánnyal igazolandó). 2. Testi és szellemi alkalmasság; azok a jelentkezők, kik ipariszkolai, középiskolai vagy hat elemi végzettséggel bírnak, előnyben részesülnek, négy elemi iskola elvégzése a felvétel feltétele. (Iskolai bizonyítvánnyal igazolandó). 3. Erköletes érdemesség, büntetlen előélet és nemzeti szempontból való megbízhatóság. (Köz-ségi erköletes bizonyítvánnyal, belépési bizonyítvánnyal igazolandó). 4. Betöltött 17 év és még nem haladott 25 éves életkor. (Az életkor szűletési anyakönyvi kivonattal vagy keresztyével vagy esetleg egyéb hivatalos okmánnyal igazolandó). A 20 éven aluliak hatóságilag hitelteltett szállói belegegyezést tartoznak bemutatni. A 25-ik életévüket már betöltöttek csak feltételese-ven vehetők fel. Ezek iratai a korengedély megadásá végett a belügyminiszterhez terjesztendők fel. 5. Nőtlenység, özvegy vagy elvált állapot, ha az illető családtagról gondoskodni nem köteles. (Köz-ségi bizonyítvánnyal igazolandó). Méltánylást érdemlő esetekben a belügyminiszter által megadott külön engedély alapján (ha a haditengerészetnél szolgált, folyamhajózás, külön előképzetség) nős, családos jelentkező is felvétetik. (A nős állapot, valamint a gyermekek száma anyakönyvi kivonattal, családi értesítővel igazolandó).

A toborzott, mint rendfokozat nélkülül folyamór vétetik állományba. A folyamór a próbaszolgálat letelte után 39 pengő havi szoldban részesül. Az önként belépettek 1—3 hónap után, amelynyiben minden tekintetben megfelelnek és a folyamórségi szolgál-
latot élethivatásuknak választották, a folyamór részére megállapított magasabb illetményekben részesülnek. Elsősztályos folyamór havi szoldja: 41 pengő, rajos 47 pengő, negyedes 50 pengő, hajómester 70 pengő, törzshajómester 80—90 pengő, tiszt-helyettes 105—125—140 pengő havi szoldban részesül. A havi szoldon kívül minden családtag (feleség, gyermek) után fejen-ként 12,40 pengő családi pótlék jár (a próbaszolgálat letelte után). Az önként belépettek továbbá a szoldon kívül természet-beni ruházatot, elhelyezést és élelmezést élveznek és évente négy-heti szabadságot kapnak teljes illetményel. Kívánatos, hogy a jelentkezők megfelelő iratokkal felszerelve jelenjenek meg.

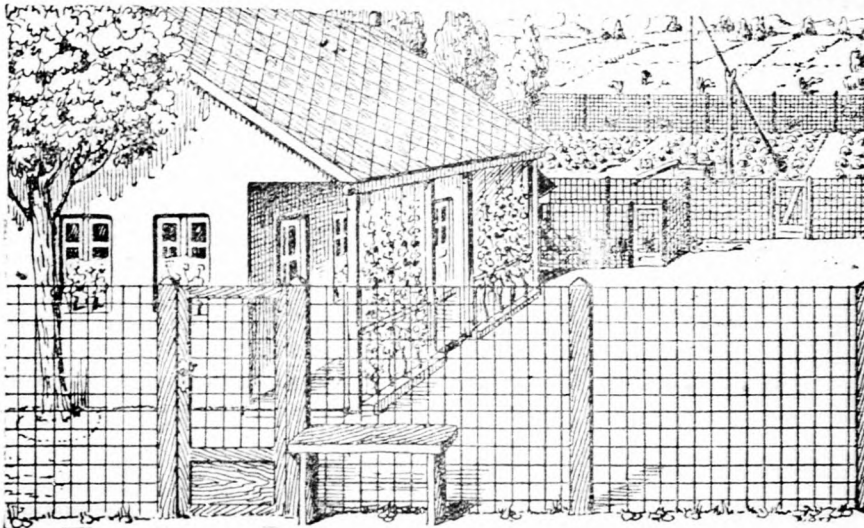

Cséplés a legujabb típusú H. S. C. S. nyersolajmotorral a Nyerges-örökösök csanádpalotai tanyáján.

(Beküldte ifj. Nyerges Mihály.)

Rendes a házatája, ha **HAIDEKKER HUNGARIA**-fonattal keríti be.

Igen alkalmas lakóházak, belsőségek, udvarok, szőlők kerítésére.

Okvetlenül kérje képes árjegyzékünket, amit szívesen küldünk ingyen!

Egyedüli gyártója:

HAIDEKKER SÁNDOR

sodronymű-, vasbutor és láncgyár

● BUDAPEST, Üllői-ut 48/27.

A műtrágyák minőségjavító hatása.

Jobb minőség, fagyállóság, ellenállóképesség betegségek ellen, jobb értékesítési lehetőség: ez a műtrágyázott termények tulajdonsága, a nagyobb hozam mellett.

Mint ismeretes, a földművelési miniszter ezidén ismét lehetővé teszi a gazdáknak, hogy műtrágyaszükségletüket egy évi hitellel beszerezhessék, a kamatnak pedig nagy részét a földművelésügyi tárca viseli, oly módon, hogy 500 holdig a gazda fizet évi 4%, 500—2000 holdig pedig 6% kamatot, a kamat többi részét a minisztérium vállalja magára. Örömmel üdvözöljük ez újabb akcióit, mert alkalmas arra, hogy mezőgazdaságunkat ismét egy lépéssel előbbre vigye, most már csak az szükséges, hogy gazdátársadalmunk minél nagyobb mértékben vegye igénybe e kedvezményt.

Mert, amint az ember és állat nem tud munkát kifejtteni megfelelő táplálkozás nélkül, a föld sem hoz kellő termést jó és kiadós trágyázás nélkül. Hisz a föld, a termőtalaj is él, műtrágyát az apró véglényeknek teszik a kopár, terméketlen felületet termőföldd. Ha ezeknek nem viseljük gondját, a talajt nem műveljük jól, nem tápláljuk, trágyázzuk, a talaj termőképessége mindig kisebb lesz, elpusztul. A trágyázatlan talajra hiába hull a gazda verejtéke, hiába vet, aratni nem fog. Ezzel szemben a jól munkált, jól táplált, bőven és helyesen trágyázott földből ugyanannyi munkával kétszer akkora és kétszer olyan jó minőségű termést lehet kihozni. Ez pedig nemcsak az egyes kivánsága, megköveteli a köz, a haza is minden tagjától, hogy azon a helyen, ahová a sors állította, minél többet, minél jobbat alkosson.

A műtrágya javítja a termés minőségét!

Hogy műtrágyázással mennyire lehet a termés tömegét emelni, azt gazdáink ma már nem igen kell magyarázni. Kevesebb ment át azonban a köztudatba, hogy a műtrágyák egy része, így például a kálisó, de különösen a szuperfoszfát, a minőséget tetemesen megjavítja. Behatóbban vizsgálták a szuperfoszfát befolyását a káliszosok hektolitersúlyára s azt tapasztalták az ország különböző részeiben, hogy a káliszosok hektolitersúly az elszórt szuperfoszfát mennyiségével arányosan nő, vagyis hogy a kal. holdanként elszórt minden 50—50 kg. szuperfoszfát után a hektolitersúly is átlag kb. 1/2 kg.-mal emelkedik. Huszonegy kísérlet átlagában 161 kg. szuperfoszfát 1.8 kg.-mal emelte a hektolitersúlyt.

Pedig a hektolitersúly igen fontos értékmérő, gabona-

kereskedelmünknek egyedüli objektív minőségmérője.

De nemcsak a hektolitersúly emelkedik a szuperfoszfát hatására, nagyobb lesz a szem sikkértartalma is, a sikkér minősége pedig lényegesen jobb, úgy, hogy az ilyen liszt süthetősége, egyáltalában malom- és pékipari kiaknázhatósága sokkal kedvezőbb, aminél fogva bel- és külföldön könnyebben értékesíthető.

A szuperfoszfátot kívül szemeseknél, különösen a sörárpánál állapítható meg a 40%-os kálisó minőségjavító hatása.

De közvetve is javítja a minőséget a szuperfoszfát, amennyiben a szuperfoszfátal műtrágyázott gabona nem dől meg s nem rozsdásodik oly könnyen, tehát elkerül e két baj kellemtelen következményeit.

Hasonlóan nagy befolyást gyakorol a szuperfoszfát és a 40%-os kálisó is a répa cukortartalmára, a burgonya keményítőtartalmára. Mindkettő emelkedik, ami különösen a cukorrépa és burgonya ipari feldolgozásánál nagy jelentőségű, de takarmányként feleltetve sem mindegy, mennyi a takarmányrépa, a cukorrépafej, a burgonya, vagy burgonyamoslék tápértéke.

Hasonló minőségjavító hatást tapasztalhatunk a többi művelési növénynél is; a dohány levele, a kender, a len rostja foszforsav mellett különösen a káli hatására finomabb, a dinnye, a gyümölcs, a zöldség a foszforsav alkalmazása után zamatosabb stb.

Külön ki kell emelnünk, hogy a télen át elvermelt, vagy más módon konzervált termények eltarthatósága sokkal jobb, ha azokat szuperfoszfátal trágyáztuk, úgy, hogy ezuton is jobb minőséggel mehetünk a piacra.

Hogy a szuperfoszfát, továbbá a kálisó hatására a szőlő, illetve a must cukortartalma emelkedik, az közismert, de megfigyelendő, hogy ezek alkalmazása folytán a bér, a kocsn megfinomodik, úgy, hogy kevesebb rontó íz kerül a mustba.

Érdekes, hogy viselkedik a rét, a legelő növénytársadalm a műtrágyák adagolása után. A régi uradalomban végzett kísérlet szerint pl. a rét anyaszénájának összetétele a következő volt:

trágyázatlanul:	édesfű 69.5 %	hereféle 10%	gyom 20.5 %
szuperfoszfátal:	édesfű 60.—%	hereféle 25%	gyom 15.—%
szuperfoszfátal és 40%-os kálisóval:	édesfű 66.—%	hereféle 20%	gyom 14.—%

Miért használjunk szuperfoszfátot?

Mert a buza

szuperfoszfát nélkül:

Gyengén bokrosodik!

szuperfoszfáttal:

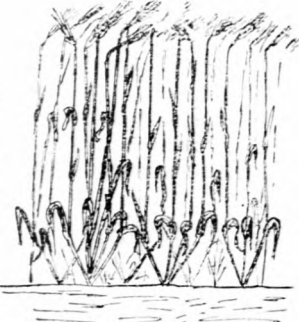
Erősebben bokrosodik!

Megdől!

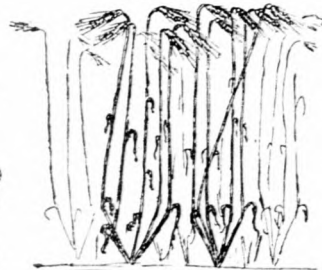
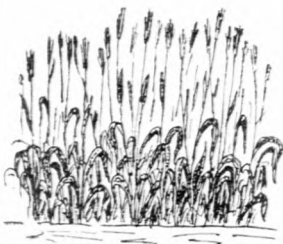
Nem dől meg!

6-8 nappal hamarabb érik
rozsdának ellenáll!

Későn érik, rozsdásodik!

A sarjuszéna százalékos összetétele pedig:

mütrágyázatlanul:	édesfű 7.5 %	hereféle 2.5 %	gyom 90%
szuperfoszfáttal:	édesfű 44.—%	hereféle 5.—%	gyom 61%

40%-os kálisóval édesfű 32.—% hereféle 16.—% gyom 52%

A szuperfoszfát, valamint a szuperfoszfát és a 40%-os kálisó együtt a szénában, de még inkább a sarjban az értéktelen gyomok számát erősen lenyomta, úgy, hogy a sarjban az értékes növények százaléka a szuperfoszfát hatására 10%-ról 30%-ra, szuperfoszfát és 40%-os kálisó együttes alkalmazása után pedig 48%-ra emelkedett! A szuperfoszfát különben a hereféléknek kedvez, a kálisó a fűféléknek. A két mütrágyának megfelelő adagolásával szükség szerint változtathatjuk e két értékes szénaelem összetételét.

Hasonló hatást értek el a legelőn is. A legelőt természetesen nem legeltették, hanem kaszálták, hogy a növényzet %-os összetétele megállapítható legyen. Az anyafű százalékos összetétele a következő volt:

mütrágya nélkül:	édesfű 59%	hereféle 28%	gyom 13%
szuperfoszfáttal:	édesfű 48%	hereféle 46%	gyom 6%

szuperfoszfáttal és

40%-os kálisóval:	édesfű 44%	hereféle 50%	gyom 6%
-------------------	------------	--------------	---------

A sarjufű százalékos összetétele a következőképp alakult:

mütrágyaféle nélkül:	édesfű 32%	hereféle 3.5 %	gyom 64.5 %
szuperfoszfáttal:	édesfű 47%	hereféle 35.—%	gyom 18.—%

szuperfoszfáttal és

40%-os kálisóval:	édesfű 16%	hereféle 64.—%	gyom 20.—%
-------------------	------------	----------------	------------

Legfeltűnőbb itt is a *gyomnövények hatalmas lemaradása a mütrágya hatására*. Hogy ez mit jelent, azt annak, aki már látott hazai 60-70%-ig elgyomosodott legelőt, magyarázni nem kell.

De ugyátszik, a *mütrágyázott fűvek ize is jobb*, mert ismételt tapasztalták, hogy ahol az állatok trágyázatlan és mütrágyázott legelőrészek közt szabadon válogathattak, ott szívesebben legeltek a mütrágyázott részekben, még akkor is, amikor azokat már jórészt lelegelték és amikor ennél fogva a trágyázatlan részen ekkor már könnyebben megtalálták volna a kívánt táplálékmenyiséget.

A mütrágyázott termény előbb és jobban értékesíthető.

Kellő mennyiségű könnyen felvehető *foszforsav hatására a növények tenyészideje fajta és féleség szerint 8-14 nappal megrövidül*, vagyis 8-14 nappal előbb érnek be. E ténynek a gazda két irányban látja hasznát.

A bő hozamu növények rendszeren oly későn érők, hogy hazánk egyes részén ritkán természetből sikerrel. A kései főögu tengeri példál az ország északnyugati részén már nem érik be biztosan, a bőtermő kalászosok sokszor belekerülnek a július tikkasztó hőszébe s megszorulnak. Mindezen segíthetünk, ha szuperfoszfáttal mütrágyázunk. A *kései tengeri a szuperfoszfát hatására biztosan beéred*, a cukorrépa teljesen megérve szedhető, a *gabona legnagyobb valószínűséggel elkerüli a hűgútát*.

A gazda a szuperfoszfát ércst siettető hatását legjobban akkor látja pénzébe válni, ha primőrököt termeszt. A *szuperfoszfátozott korai burgonya, korai gyümölcs, csemege-szőlő, saláta stb. egy-két héttel előbb kerül piacra*, mint mütrágyázatlan társai, ami több száz százalékkal magasabb árban tükröződik vissza.

A sikeres szőlő- és gyümölcstermelés sokszor attól függ, be tud-e érni a szőlővessző, a fa új hajtása. A foszforsav hatására a vessző, a hajtás is egy-két héttel előbb érik be, úgy, hogy még kedvezőtlen körülmények között sem kerül éretlenül a télbe.

A mütrágya a fagyállóságot emeli.

Szeccpánszki Artur uradalmi intéző írja a „Köztelekben“ a következőket:

„A mütrágyás (szuperfoszfát) és mütrágyázatlan búzák a hideggel szemben eltérően viselkedtek. A mütrágyázatlan búzák sását a fagy a felső kétharmadrészben elpusztította, míg a *mütrágyás búzáknak csak a hegyét csipte meg*. Az előbbieknél barnás vörösen színeződtek, az utóbbiak élénk zöld színűek. A mütrágyázatlan buza lefagyott levélrészének hiányában erősen megritkultnak látszik.“

De nemcsak a kalászosok bírják jobban a telet, ha mütrágyát kaptak, ép a foszforsavnak előbb említett faérelő hatása folytán és valószínűleg a sűrűbb sejtnedv (fagypontesökkenés) következtében a szőlő, a gyümölcsfa szuperfoszfáttal trágyázva, szintén jobban bírja a telet.

A mütrágyázott növények betegségeknek jobban ellenállanak.

A gazdának nemcsak az éghajlattal, elemi csapásokkal, a talajjal, a közgazdasági helyzettel kell viaskodnia, sokszor a legszebb terméskilátásokat növényi vagy állati élősködők teljesen tönkre tudják tenni. És érdekes, minél értékesebb a növény, annál több az ellensége, annál könnyebben megy tönkre. Védekezni sokféleképp szoktak; az ajánlott védekezésszerek azonban vagy *drágák*, vagy a pontos alkalmazás kerül sokba, úgy, hogy nagyobb területen, sajnos, a jövedelmezőség veszélyeztetése nélkül nehezen lehet védekezni.

A mütrágyákat sokszor sikerrel tudják felhasználni betegségek megakadályozására, sőt némelykor már fellépett betegségek gyógyítására is. Ennek rendkívüli előnye, hogy a gyógyításon kívül tápanyagot is adunk a növénynek, úgy, hogy a *mütrágya joggal mondható jövedelmező orvosságnak*.

Sajnos nem térhetünk ki részletesen e rendkívül érdekes témára, helyszüke miatt csak röviden tárgyalhatjuk azt.

Legjobb védekezés mindig a megelőzés. Amint ép lélekben,

TÖMEGESEN
kapjuk
a hangszerrendeléseket, mert
mindig csak a legjobbat adjuk!!

MEINEL és HEROLD
hangszergyár
BUDAPEST, IX., 462 ÜLLŐI-UT 19.
Tanulságos hangszer-főárjegyzék ingyen!

csak ép test él, ép úgy csak rendszeresen fejlődő növényről várhatjuk, hogy ne fertőződjék. El kell látni a növényt mindazzal, amire annak akadálytalan fejlődéséhez szüksége van, tehát kellő tápanyaggal is. Ezt műtrágyával kell adni, mert sem a talajból, sem a rendszerint nem elegendő mennyiségű állótrágyából a növények tápanyagszükségletüket mennyiségileg sem tudják kielégíteni, de még kevésbé felel meg azokban a tápanyagok aránya, kevés a foszfor-sav mindkettőben: Műtrágyákkal pótolva a hiányt, a növény erőteljesen fejlődik, a betegségek alig fogják bántani.

Amint fennebb említettük, a foszfor-savas műtrágya csak-keveri a kalászosok megdőlésére való hajlamosságát, a rozsd ellenállóságot pedig növeli s mondhatjuk, hogy kalászosaink e két legnagyobb baja ellen a foszfor-savas műtrágya az egyedüli hasznos védőszer.

Sok elősködő csak a fiatal csiránövénnyt tudja fertőzni, ha tehát e veszélyes ponton a növényeket mellelőbb átsegítjük, a fertőződés lehetőségét lényegesen csökkentettük. Gyorsan ható nitrogén műtrágyákkal való sor- vagy fejtrágyázással ezt könnyen elérhetjük.

Sok betegség tanyája a keresztes virágú gyomnövények. A gyomok irtása ezért is, de önmagáért is fontos. Igen jól bevált gyomirtó szerek a méz-nitrogén, a kaint.

Már megbetegedett növények általános gyógyszere a gyorsanható nitrogén műtrágyákkal való felültrágyázás. A nitrogén hatására a növények erőteljesen fejlődnek s rendszerint kiheverik a bajt.

A burgonyarák jó ellenszere a szuperfoszfát, a kelkáposzta gyökérgolyvájának, a burgonyalevelek sárgafoltosságának, a héberpenészes burgonyaráknak, a répaleveltrágyának stb., pedig a méz-nitrogén.

Sokáig lehetne a felsorolást folytatni, mégis inkább még-egyszer azt emeljük ki, hogy a helyes műtrágyázás a legfontosabb megelőző védekezés, a foszfor-savas műtrágyák pedig a megdőlésnek, a hűgütának, a rozsdának leghatékosabb ellen-szerei.

A műtrágyák nélkülözhetetlenek a vetésforgó betartásához.

Melyik gazda még nem késett el a talajmunkálatokkal, a vetéssel? Sokszor bizony annyira, hogy kétségessé nézünk. Vajjon lehet-e még pl. rozstot vagy buzát vetni. Különösen későnérő kapások után gyakran előfordul, hogy az őszi vetésével annyira elkésünk, hogy azok a tél beállta előtt már nem tudnak kellőképp bokrosodni. A buza, ha meg is sínyli a kései vetést, tavasszal, kedvező időjárás mellett, még behozhatja esetleg a késedelmet, de nagy termést már nem várhatunk. Ellenben a rozs tavasszal már nem bokrosodik, ha tehát télig a bokrosodást be nem fejezte, akkor komoly bajoktól kell tartanunk. A vízben jól oldódó foszfor-savas műtrágya, vagyis a szuperfoszfát, a bokrosodást annyira elősegíti, hogy az egy-két héttel előbb fejeződik be s az őszi jól felkészülte mennek a tébe, még akkor is, ha a vetéssel nagyon elkéstünk volt. Kései vetésnél a szuperfoszfát alkalmazása fokozottan szükséges.

Talajkímélő vetésforgó betartására sok gazda azért nem képes, mert a kevés állótrágyától a forgó végén lévő növényeknek már nem jut semmi. Műtrágyák kellő felhasználásával e bajon könnyen segíthetünk. Mindenkinél módjában van olyan vetésforgó betartani, amilyen az üzemnek, a közigazgatási helyzetnek, a talajnak stb. legjobban megfelel.

Milyen terméstöbbletet várhatunk a műtrágyázástól?

Kimutatásunk tiz olyan műtrágyázási kísérletet tartalmaz, melyeknél a hektolitersúlyt is pontosan lemérték, vagyis olyan gazdaságok kísérletét, ahol pontosan dolgoznak.

Néhány műtrágyázási kísérlet eredménye a hektolitersúly feltüntetésével.

Kísérletelő: — Növény:	felhasznált műtrágya	termés-eredmény többlet hl. szem kg.	termés-eredmény hl. szem kg. katasztrális holdanként
Önálló Gazd. Népiskola Komádi, Biharmergye.	buza trágyázatlan	750	— 76,5
	150 kg. szuperfoszfát	936	186 78.—
	150 kg. szuperfoszfát és 20 kg. Chilesalétrom	1012	262 78.—
	trágyázatlan	788	— 76,5
	150 kg. szuperfoszfát	954	166 78.—
	150 kg. szuperfoszfát és 20 kg. Chilesalétrom	1024	236 79.—
Sweitzer Gyógy. Al-debrő, Hevesmergye.	rozs trágyázatlan	1186	— 70.—
	150 kg. szuperfoszfát, 90 kg. 40%-os kálisó és 70 kg. méz-nitrogén	1634	448 76.—
Szekeres Pál, Kishágyon, Nógrádmegye.	buza trágyázatlan	1197	— 81,5
	150 kg. szuperfoszfát	1573	376 82,5
Kovács Imre, Aszaló, Abaujmergye.	buza trágyázatlan	1298	— 79.—
	200 kg. szuperfoszfát	1541	243 81.—
M. Kir. Ménesbirtok Mezőhegyes, Csanádm.	buza trágyázatlan	1249	— 77.—
	100 kg. szuperfoszfát	1424	175 80.—
Lonkai Ármán és fiaai Lepsény, Veszprém.	rozs trágyázatlan	1050	— 71.—
	150 kg. szuperfoszfát	1410	360 75.—
Gróf Károlyi-féle hitbizomány, Kompolt, Hevesmergye.	buza trágyázatlan	920	— 79.—
	120 kg. szuperfoszfát	1185	265 80.—
M. Kir. Földm. Iskola, Somogyzentimre.	zab trágyázatlan	688	— 39.—
	180 kg. szuperfoszfát	1940	352 40.—
	180 kg. szuperfoszfát és 40 kg. Chilesalétrom	1996	408 40.—
Sőregi uradalom Sőreg, Postmérgey.	buza trágyázatlan	1090	— 68.—
	150 kg. szuperfoszfát	1310	220 70.—
	170 kg. szuperfoszfát	1340	250 70.—
	200 kg. szuperfoszfát	1350	260 71.—
Nagy István, Jászberény.	buza trágyázatlan	956	— 77,5
	180 kg. szuperfoszfát, 80 kg. 40%-os kálisó és 80 kg. Chilesalétrom	1368	412 78.—

A kimutatott eredmény is bizonyítja, hogy a műtrágyázás a mai nyomott árak mellett is jövedelmező, sőt gabonatermelés ma csak műtrágyázással jövedelmező, ezért tette lehetővé a Minisztérium a műtrágyák kedvezményes beszerzését, ezért kell minden jogosult gazdának a kedvezményt igénybe vennie.

MI HIR A POLITIKÁBAN?

Mayer János és Baltazár püspök megbeszélése.

Mayer János földművelésügyi miniszter a legutóbbi napokban Tiszabecs községben, az egyik egységspárti képviselő házában találkozott Baltazár Dezső református püspökkel, aki a miniszter előtt kifejezte eszméit arról, hogy szerinte miképpen kellene az ország demokratikus irányban való politikai fejlődésének tempóját gyorsítani, továbbá a kisgazdáknak a politika irányításában való fokozottabb részvételét biztosítani. A miniszter felkérésére Baltazár püspök vállalkozott rá, hogy elgondolásairól konkrét tervezetet fog kidolgozni. A tanácskozás folyamán a püspök megmutatta Mayer miniszternek Rothermere lord levelét is.

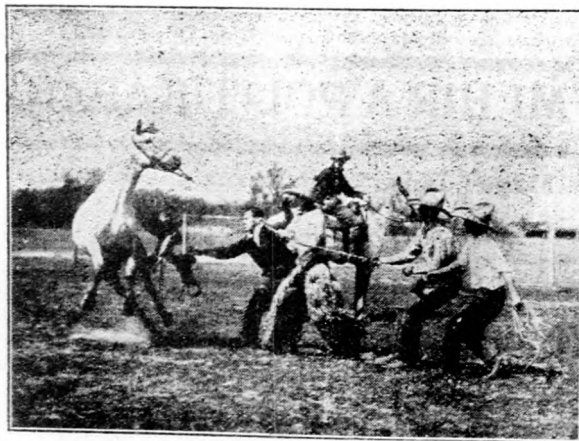
Baltazár püspökkel folytatott beszélgetéseiről Mayer János miniszter úgy nyilatkozott, hogy nem ért egyet Baltazárnak azzal a felfogásával, hogy demokrácia dolgában mi oly végzetesen el volnánk maradván, mert hiszen ennek ép az ellenkezőjét bizonyítja a kisgazda Mayer János minisztersége és a szocialisták részvétele a törvényhozásban. Egyebekben Bethlen István gróf miniszterelnöknek minden törekvése odairányul, hogy a nyugati államok demokratikus berendezkedésének mintájára olyan lépéseket tegyen meg, amelyek nagy céljainkat szolgálhatják.

— A miniszterelnök ur — folytatta Mayer János miniszter — éppen nemrégeiben adta tanujelét annak, hogy mennyire szívén viseli az ország szegény népének sorsát. *A mezőgazdasági munkásság helyzetének megjavításával még most Inkén is állandóan foglalkozik és az elmúlt napokban kaptam tőle egy levelet, amelyben ismételten felhívja figyelmemet arra, hogy a fagykárosult vidékeken 60.000 aratómunkás maradt munka nélkül.* A földművelésügyi kormány ebben a tekintetben is mindent megtett, de ez is mutatja a miniszterelnök ur állandó gondoskodását. Mielőtt elutazott volna, bizalmas értekezlet keretében vitatta meg a mezőgazdasági munkásság helyzetét és hangoztatta, hogy minden törekvése arra irányul, hogy a munkásság szociális helyzetét a legrövidebb időn belül megjavítsa.

A földművelésügyi miniszter hozzátette még, hogy a Baltazár püspökkel folytatott beszélgetés folyamán fölmerült gondolatokat *közölni fogja a miniszterelnökkel.* Az egységspártot tulajdonképpen kisgazdapártnak tartja és sem ő, sem Baltazár semmi okot nem látnának arra, hogy a kisgazdák onnan kivájanak. *Maga Baltazár egyébként nem óhajt aktív részt venni a politikában.*

Magyar politikusok Svájcban.

A magyar országgyűlés tagjaiból alakult tanulmányi társaság Puky Endre képviselőházi alelnök és Pesthy Pál volt igazságügyi miniszter vezetésével szeptember hó 5-én, csütörtökön érkezett meg Svájcba. A buchsi határpályaudvaron ünnepélyes fogadtatásban részesítették a magyar politikusokat, villásreggelit rendeztek tiszteletükre, majd a társaság tovább utazott Zürichbe. Este Zürich városa a magyar képviselők tiszteletére díszebédet adott, amelyen Wettstein, a zürichi kantoni kormány elnöke és a rendi tanács elnöke, mondott pohárköszöntőt a magyar vendégekre. Az üdvözlésre Puky Endre mondott nagyhatású beszédet. Ezután egy zürichi énekkar magyar nyelven, kifogástalan magyar kiejtéssel a magyar Himnusz énekelte el.

Vadlovak szelidítése az amerikai pusztákon.

A nehéz munkát az amerikai csikósok, az úgynevezett cow-boy-ok végzik.

Az állam pénzügyi helyzete.

A pénzügyminiszter az elmúlt héten tette közzé a júliusról szóló XXXVII. számú jelentését, mely szerint a lezárt 1928—29-es költségvetési évben 964.9 millió pengő bevétel volt a kincstárnak, vagyis 28.7 millióval több, mint amennyivel a havi irányszatok számoltak. A bevételek mellett azonban a kiadások is többlet tettek, mint amennyivel beállítva voltak, úgy, hogy végeredményben csupán 0.3 millió pengő költségvetési felesleg mutatkozik, mert a kiadások 28.4 millió pengővel haladták felül az előirányzott összeget.

Az új költségvetési év első hónapja: július, 56.7 millió pengő bevételt hozott. Ehhez számítandók még a 0.6 millió pengőre rugó tárcabevételek, vagyis az eredmény 57.3 millió pengő. Ez 2.5 millióval kevesebb, mint amennyivel az előirányzat számolt. Az előirányzatban ugyanis a júliusi bevételek 59.8 millióval voltak beállítva. Nem hozta meg a várt hozamot az egyenesadók, az illetékek, továbbá a vám- és sójövődék bevétele. Az augusztusi előirányzat nettó összeállítására 76.9 millió pengő kiadással és 73.3 millió pengő bevétellel, vagyis 3.6 millió pengő hiánnyal zárul. Az új költségvetési év első két hónapjának, júliusnak és augusztusnak előirányzati mérlege a következő: 139.7 millió pengő kiadás és 123.3 millió pengő bevétel, vagyis 16.4 millió pengő hiány. A tavalyi előirányzat 14.7 millió pengő hiánnyal számolt.

KÜLPOLITIKAI KRÓNIKA

A Népszövetség közgyűlése Genfben.

A Népszövetség közgyűlése szeptember hó 3-án, kedden kezdette meg tanácskozásait Genfben. Az első ülés kimagasló eseménye Mac Donald angol miniszterelnök nagy érdeklődéssel várt beszéde volt. Az angol miniszterelnök annak a kívánságának adott kifejezést, hogy a Népszövetség egyezségokmánya ne csupán papirosnyilatkozat legyen, hanem élő valóság, amelynek szelleme intézményekben érvényesül. A sürgősen megoldásra váró feladatok közül elsősorban a leszerelés megoldását emelte ki. Bejelentette egyben azt is, hogy az angol kormány hozzájárul a döntőbírósi elvhez. A kisebbségi kérdéssel kapcsolatban azt mondotta, hogy a megoldást abban kell keresni, hogy a vegyes lakosságú államok többsége teljesítse azt a kötelezettségét, hogy kisebbségének jólétéről gondoskodjék. Mac Donald beszédét az egybegyűlt delegátusok igen nagy tetszéssel fogadták.

Szeptember hó 5-én, csütörtökön Briand francia miniszterelnök tartott nagy beszédet a világ békéjéről. A Népszövetség — mint mondotta — csakis akkor tesz elegendő kötelezettségének, ha mindent elkövet a háború megakadályozására. A döntőbírósi elvvel kapcsolatban utalt arra, hogy nem szegyen az, ha a népek a döntőbíráskodáshoz fordulnak vitás kérdéseik rendezése céljából és alávetik magukat a bíróság ítéletének.

A szeptember hó 6-iki, pénteki ülésén, Henderson angol külügyminiszter szólalt fel, aki súlyos bizalmatlanságot fejezte ki a Népszövetség titkárságával szemben és határozati javaslatot nyújtott be, mely szerint a Népszövetség valamennyi hivatalnokának nem nemzetiek szemponjtjait, hanem kizárólag a Népszövetség szellemének feltétlen tiszteletben tartását kell szem előtt tartani. Henderson megállapította azt is, hogy a háború megakadályozására szolgáló gépezet egyáltalán nem működik, mindent el kell tehát követni arra, hogy az általános nemzetközi leszerelés megtörténjék.

Ugyancsak szeptember hó 6-án, pénteken, tért reá a Népszövetség tanácsa a magyar-román optánsperre. Adatci japán fődelegátus arra kérte a tanácsot, hogy je-

löljön ki előadót és az előadói tisztségre Henderson angol külügyminisztert ajánlotta. Apponyi Albert gróf magyar delegátus és Titulescu román delegátus felszólalása után a tanács Henderson angol külügyminisztert jelölte ki a kérdés előadójává, akivel most a két fél érintkezésbe lép. A magyar-román optánspörnek újrafelvétele tehát megtörtént.

Titkos katonai szerződések egész sora Magyarország ellen.

A genfi népszövetségi tanács és közgyűlés tagjait rendkívül meglepetésszerűen érte a „Journal de Genève” című tekintélyes genfi újság leleplező cikke Csehszlovákia, Jugoszlávia és Románia titkos katonai szerződéséről. A kisanant a leleplezések szerint három katonai egyezményt kötött. A cseh-jugoszláv egyezmény pontosan felsorolja azokat a haderőket, amelyeket jugoszláv-olasz háború esetén Csehszlovákia a magyar határon, Pozsony környékén felállítani köteles. A cseh-oláh katonai egyezmény arra az esetre szól, ha Magyarország, vagy egy másik állam megtámadná a szerződő felek valamelyikét. Ez esetben a szerződő felek kötelesek Magyarország ellen mozgósítást elrendelni az egész magyar-oláh és a magyar-cseh határ megszállására. E katonai szerződéseket 1928-ban kötötték és azok megújításáról ez év májusában és júniusában tárgyaltak Bukarestben, Nollet tábornoknak, a francia legfelsőbb haditanács tagjának részvételével. A svájci lap azt a megjegyzést fűzi az egyezményekhez, hogy mindaddig, amíg a vezérkarok ilyen szerződéseket köthetnek, ostobaság leszereleléről, a népek békéjéről és a döntőbírósi szerződésekről a Népszövetség ülésein szép szavakat mondogatni. A titkos katonai egyezmények ügye — hír szerint — szóba fog kerülni a Népszövetség közgyűlésén is. Reméljük, most már senki sem fog kételkedni abban, hogy ki a békebontó: Magyarország-e, vagy a kisanant államok?

Harmincezer román földmivest telepítettek le az elköszött magyar birtokokra.

Az oláh agrárreform végrehajtásánál nagyon sok birtokot állami tartalomnak nyilvánítottak azzal a megalapozással, hogy a környéken nincsenek igényjogosultak, vagy pedig azzal, hogy az állami rezervákat telepítési célokra tartogatják. A kisebbségek által lakott vidékeken jórésztben ridegen elutasították a földjénjogosultakat, hogy azután később román telepeseknek adhassák a birtokokat. Ezen kívül voltak vidékek, amelyeken nemcsak a nagybirtokokat osztogatták szét román telepesek között, hanem a kisebbségek kezében levő törpe- és közpirtokokat is kisajátították s a bánági magyar és dobрудzai bolgár falvakat teleltették jugoszláviai és macedóniai telepesekkel. Az ország egész területén 30.000 román földmivest telepítettek le, de csakis a határszéli megyékben, az úgynevezett nemzeti kulturzónákban.

Felvétel a székesfehérvári téli gazdasági iskolába.

A székesfehérvári m. kir. téli gazdasági iskolában a tanév november hó elsején kezdődik. Az intézet célja az, hogy kizárólag kiszáradt és kisbörtök fiait hazafias szellemben nevelt, tanult gazdákká kiképezze, akik az iskola elvégzése után visszatérve a szülői földre, szerzett tudásuk alapján képesek legyenek saját birtokuk okosabb kezelésére és vezetésére.

Az intézet tanterve felöleli az összes gazdasági szaktárgyakat, úgymint növénytermelés, állattenyésztés, üzemtan, kertészet, szőlőművelés stb., azonban súlyt helyez a közismereti tárgyak, úgymint számtan, fizika, mértan stb. gazdasági vonatkozásban leendő ismertetésére is és kiterjed a háziiparnak, úgymint faragás, kosárfonás, seprőkötés stb. minél alaposabb elsajátítására.

Az intézettel kapcsolatos internátusban a gazdaifjak teljes ellátásban részesülnek, amennyiben lakás, ételmezés, fűtés, vi-ellátásban, fürdés, mosásról gondoskodás történik. A gazdaifjak itt töltik el szabad idejüket, ahol az ifjúsági-, önképző-, gaz-

dakör, műkedvelői előadás, karének, rádió, valamint egyéb hasznos és kellemes szórakozás csak előnyös hatással lesz a leendő kiszáradtára. A bennlakással kapcsolatosan tehát nemcsak oktatással, hanem neveléssel is foglalkozik az intézet s így végeredményben arra törekszik, hogy a haladás iránt fogékony, egyéni jó tulajdonsággal bíró, fegyelmezett, hazafias és megértő kiszáradtársadalomnak az alapját megvesse.

A gazdaközönségnek korá tavasztól késő ősziig tartó nagy elfoglaltságára való tekintettel az elméleti oktatás, illetve nevelés két éven át csak a téli hónapokra — november, december, január és február — szorítkozik, amikor is otthon a nagyobb és sürgősebb gazdasági munkák szünetelnek s így a kiszáradt felnőtt fiát inkább nélkülözheti a gazdaságban.

A szükséges gyakorlati utmutatásokat az egyes előadók a szokásos tavaszi- és őszi kiszállások alkalmával a tanítvány saját gazdaságában adják meg.

A felvételi feltételek a következők: 1. betöltött 17 éves életkor, legmegfelelőbb a 20—25 éves kor, 2. egészséges testalkat (fertőző betegségek kizárva), 3. írni, olvasni, számolni tudás (iskolai végzettség megjelölése), 4. szülői, vagy gyámi beleegyezés (aláírás), 5. községi előjáróság ajánlása (rátermettség, sorrend).

Az évi lakás, ételmezés, fűtés, világítás, fürdés, mosás naponta 160 pengő, egy iskolai évre tehát 200 pengő.

Az iskola igazgatósága felhívja mindazokat, kik az 1929—30-ik iskolai évre felvételt kívánják magukat, hogy nevelők, életkoruk és lakóhelyük megjelölésével forduljanak közvetlenül az iskola igazgatóságához (M. kir. téli gazdasági iskola, Székesfehérvár, Vásártér).

MEZŐGAZDASÁG

ROVATVEZETŐ: SCHANDL JÓZSEF DR.

A helyes szüret tennivalói.

A jó bor termelésének egyik fontos feltétele, hogy ne jusson se mustjába, se később, az erjedés után beléje olyan víz, vagy szaganyag, ami azt kedvezőtlenül befolyásolhatná. Ezért a gondos szőlőgazdák nagy súlyt helyeznek arra, hogy tiszta legyen a préház és az erjesztőpince. Már szüret előtt 1—2 héttel a borházat kimeszelik, kiszellőztetik és eltávolítják onnan az olyan anyagokat, melyeknek szagát a fiatal bor átvénné (petroleum, ecet, káposzta, zöldség stb.).

Még nagyobb gondal készítik elő a hordókat, melyekbe majd a must, illetőleg az új bor kerül. A hosszabb idő óta üresen álló hordókat nemcsak kimossák, hanem kiis gőzölik.

Végül nem mulasztják el, hogy a teljesen kitisztított helyiségben néhány rud ként ne égessenek el. Így eléri azt, hogy elpusztulnak a borházban a penészgombák, melyek különben a dohos szag előidézésével boraikat annyira megromíthatnák, hogy azt alig lehetne értékesíteni.

Napjainkban fontos, hogy a bor jó minőségű legyen. Ezért a szőlő teljes érettségét be kell várunk és nem szabad esős időben szüretelnünk.

A szürethez szerezzünk be ollókat, mert ollóval minden rázkódás nélkül leválaszthatjuk a fürtöt. A késsel való metszésnél erős rángásnak lesz kitéve a fürt s így talán a legérettebb, legucroksabb bogtyók a földre hullanak.

A szőlőszedő-edényeket, puttonyokat és egyéb eszközöket minden este, munka után jól ki kell tisztogatni, mert a bennük összegyűlt lé gyorsan ecetesedésnek indul. A könnyű tisztogathatóság miatt kedveltek újabban a zománczott vedrek.

Hogy a préselés következtében minden csepp szőlőlé távozzék a bogtyóból, a fürtöket össze szoktuk zuzni. Erre való modern, a tökéletlen taposást helyettesítő eszközök, a szőlőzuzó-malmok. A zuzással azonban ügyelni kell arra, hogy a magvak, kocsányok meg ne zuzódjanak, mert akkor sok cersav kerül a mustba.

A megzuzott szőlőt mindig kétszer sajtoljuk ki. Az egyszer már kiszajtolt törkölyt egy kádban morzsoljuk szét s azután ismét töltjük fel. A második sajtolás után

még jelentékeny mennyiségű mustot kapunk. Kétszeri sajtolás még akkor is szükséges, ha igen jó préssel rendelkezünk.

A jó bor termelésének fontos feltétele még a kifogástalan erjedés. A must normális erjedésére legkedvezőbb a 16—18 C. fokos hőmérséklet. Szerencsés tehát az a szőlősgazda, kinek pincéje fűthető. Ha ő észreveszi a falra akasztott hőmérő útján, hogy a pince hőmérséklete a kelleténél alacsonyabb, akkor gyenge fűtéssel iparkodik azt emelni. Ha pedig a pince túlmeleg, akkor óvatos szel-letéstés útján a hőmérsékletet csökkenti.

A hordókat ne töltjük meg teljesen mustal, hanem térfogatuknak kb. tizedrészét hagyjuk vissza erjedési ürnek. Minden hordó szájadékára helyezünk egy égetett agyagból vagy üvegből készült kutyogót, melynek hivatása lesz megakadályozni azt, hogy sok levegő jusson a must felületére s e levegőben, helyesebben: az oxigénben életre kapjanak a must ecetesedését előidéző ecetsavbakteriumok

Frissen kénezett hordót az erjedéshez ne használjunk, mert a kén az erjesztőgombákat megöli s így az erjedést hátráltatja. Általában törekedjünk mindig arra, hogy a mustban levő összes cukor minél tökéletesebben kierjedjen. A jól kierjedt must gyorsan tisztul és pár hét múlva lefejtethető.

Ha borunk jól kierjedt s a szánsav mozgása megszűnt, a hordókat töltőgessük fel s tartsuk állandóan telve.

Rhode-islandi tojások olcsó és megbízható beszerzése.

Mayer János földmívelésügyi miniszter, a gyötrődő magyar mezőgazdaság mentő munkájában különös figyelemmel fordult a baromfitenyésztés felé. Ez a kicsinynek látszó és roppant elaprózódó állattenyésztési üzemág csudálatos értéket és kincset rejt magában, amelyet szorgalommal, de főképp kedvetlenséggel és szeretettel gyönyörűen lehet kamatoztatni. Csonka-hazánkban a baromfiak zöme a husz holdon aluli gazdák kezén van, következőképpen a baromfitenyésztés sikere is tulnyomólag e gazdarétegnak gazdálkodásától függ.

A földmívelésügyi kormánynak az a törekvése, hogy a nép kezén lévő és a hosszú beltenyésztés miatt meglehetősen elsatnyult tarka-barka tyukállományt jól tojó és jól hasznosító nemes baromfival cserélje ki, vagy pedig ilyen kakasokkal átkeresztelje. E célból a vörös Rhode-islandi és az amerikai fehér Leghorn fajtaikat igyekszik minél jobban elterjeszteni. Mind a kettőnek kitűnő tulajdonságai vannak, de mi a magyar gazdaasszony gondjaira mégis csak a Rhode-islandit bízzuk szívesebben. Részben, mert jó kotló és gondozó, részben pedig mert kezesebb, nem röpülő és így kevesebb vele a veszélyesség. A Leghorn nagy ritkán, vagy pedig sohasem kotlik, (ezért tud tojni) tehát a kis udvarokban keltetésére és

csibenevelésre másfajta tyukot is kell mellette tartani. Messze vagyunk még attól a világtól, amikor a keltető gépeket falvainkban szélében-hosszában használják, de meg a magyar háziasszony sok egyéb dolga és gondja mellett nem is ér rá és nincs is türelme az effélékkel bajlódni. Ő annak örül, ha az apró jószág minél kevesebb utánjárás és pepecselés nélkül fölcserpedik mellette s egyet terül, kettőt fordul, már is rántanivaló csirke vált belőle. Egyszóval a vidéki szérűkre és udvarokra a Rhode-islandi való, a Leghorn pedig a nagy tojástermelő üzembekbe.

Toponár somogy megyei község határában a kaposvári mezőgazdasági kamarának is van egy Rhode-islandi baromfitelepe, amelyet arra akar felhasználni, hogy ezt a tyukfajtát a gazdaközönség körében megismertesse. A törzs-állományt annak idején csupa díjnyertes kiállítási példányokból vásárolták össze, a keltető tojásokat pedig a legkiválóbb tenyészetekből vették meg. A szépen kibővült állomány jövő évi tojástermelése előreláthatóan nagyobb tömegű lesz, amelyet ilyformán csaknem teljes egészében a gazdaközönség rendelkezésére bocsáthatnak.

Akiknek tehát a jövő évi keltetési időszakban (1930. január 10—15-től) Rhode-islandi fajtojásokra lesz szükségük, forduljanak bizalommal a kamarához, mely az előjegyzés sorrendje szerint a kívánt időre utánvét mellett postára adja a tojásokat. Ezeket külön e célra szolgáló dobozokban, rázásmentes csomagolással szállítják.

A tenyésztojás ára a legfőbb keltetési időben (januártól ápriliséig) 70—100 fillér szokott lenni darabonként. Hogy azonban a kamara, a mai szükpénzü és keserves gondokkal megrakodott világban, a gazdaközönségnek némi könnyebbséget nyújthasson, a tojásokat a legkorábbi időszakban sem számítja 50—60 fillérnél drágábban. Ez az ár, mint tenyészár, semmiesetre sem magas, különösen, ha tekintetbe vesszük, hogy a tenyésztről házitörzskönyvet vezetnek s a gyenge tojókat kiselejtezik.

A megrendeléseket a gazdasági kamarában gyűjtik össze, (Kaposvár, Deák-tér 1.) és azoknak megérkezését levélileg haladéktalanul igazolják.

Apró jó tanácsok.

Alma és körte csomagolásánál súlyt kell helyezni arra, hogy csak egészséges, egyforma színű és érettségű gyümölcs kerüljön egy ládába. A primaárut még papirosba is be kell göngyölni. A gyümölcsből annyit tegyünk egymás mellé, hogy feszesen feküdjön és a láda mozgatása közben ne hányódjék.

Paradicsom utóérelése. Az olyan paradicsomot, melyet éretlenül szedünk le, rakjuk ki egy deszkalapra és helyezzük a napra, ahol rövidesen meg fog élni. A gyümölcsöt szárával felfelé fordítsuk, mert az éretlen, zöld része a szár felől oldalán van.

A gabonaszem üszögös voltát cséplés előtt még nem is vesszük észre, mert az ép héj betakarja a mag belsejét kitöltő ezernyi apró üszögspórárt. Csépléskor azonban a héj megreped, a spórák szétszóródnak és az egészséges szemekre tapadnak. Ha csávázással a magokra tapadt spórákat meg nem öljük, akkor az elvetett maggal együtt a talajban kiesírázik a spóra, majd behatol a gabonaszem gyenge csirájába. A gabona szárában nő tovább a züszög: finom fonalait behálózják a gazdanövényét, míg a kalászába jutva a szem belsejét kitöltik és itt termelik spóráikat.

Káros madarak s így kíméletet nem érdemelnek a következők: Héja, karvaly, rétihéja, hamvas varjú, szarka, szajkó, házi veréb, mezei veréb.

Választott borjúnak adjunk naponta annyi kgr. szénát, ahányszor 50 kg.-ot nyom (tehát a 150 kg.-osnak 3 kgr.-ot), továbbá répából 1—2 kg.-ot, végül abrakból 1.5—2 kg.-ot. Az abrakanyagok közül borjak etetésére legjobban beváltak a zuzott zab, árpadara, továbbá a lenmagliszt, olajpogácsa (lenmag, napraforgómag, tökmag-pogácsa), hüvelyes magvak (borsó, lóbab), végül malátasíra és korpa.

Kérjen képes árjegyzéket!

Ha nagyobb és biztosabb termést akar, rendeljen eredeti

hatvani nemesített buza- és rozs-vetőmagot
a **Hatvani Növénynemesítő Rt.-nál, Hatvan**

VASÁRNAPTÓL-VASÁRNAPIG

GAZDATÁRSADALMI HIREK

A gyöngyösi gyümölcs-, szőlő-, bor- és kertgazdasági kiállítás,

melyről már beszámoltunk, körvonalaiiban egyre impozánsabb bontakozik ki, aminek jelentőségét különösen fokozza az, hogy Heves vármegye kistermelőinek és eddig a kereskedelemben be nem vont vidékeinek csoportos kiállításai is szerepelni fognak. Jelentősnek ígérkezik a szőlő- és kertgazdasággal kapcsolatos gyári és kereskedelmi kiállítás, mire a rendező *Hevesmegyei Gazdasági Egyesület* különös súlyt vet, mert a szőlő-, bor- és kertgazdaság ma számos segédesszökre szorul s ezekből is a legjobbak alkalmazása szükséges. *A kiállítás szeptember 28—30. napjain tart és vásárral kapcsolatos.*

Értesítés a fajlesztő szétküléséről.

A Szőlészeti Intézet ez évben is — mint mindig — termel eladásra fajlesztőket és pedig nemcsak normális, hanem süritett, nagy cukortartalmú mustok érjesztésére is. Ez utóbbiaknál különösen fontos, sőt szükséges a fajlesztő alkalmazása. Nagyból hatás elérése végett szükséges az élesztő-fajták előszerű megválasztása, pl. aszujellegű, süritett, kénezett, rothadt, vörös stb. mustokra mindig a megfelelő élesztőt kell használni. A megrendelésnél tehát meg kell írni: 1. a nevet és pontos címet, 2. milyen fajtájú és mennyi mustot akar beoltani, 3. rothadt-e a szőlő, kénezett-e a must s mennyi a hozzávetőleges cukortartalma, 4. mikor lesz a süret. Megjegyezzük, hogy az élesztő elkészítése két hetet vesz igénybe, tehát azt a süret előtt 2—3 héttel kell kérni. Saját érdekükben kérjük tehát a szőlőgazdákat, hogy a felsorolt adatokat pontosan írják meg s az élesztő megválasztását azután bízzák az intézetre, nehogy például kénezett mustot beoltsanak olyan élesztővel, amely aszút érjeszt ugyan, de nem tűri a kénézést vagy fordítva. Az élesztő ára adagonként 8 pengő (üveggel, portóval, ajánlási díjjal együtt). Az összeget lehet előre befizetni avagy kifejezetten kell kérni az utánvételezést. Leveleket az intézet „Hivatalból portókötés” jelzéssel küld, ami azt jelenti, hogy a címzett a kézbesítéskor az egyszeri portót fizeti. Végül kérjük a szőlőgazdákat, hogy a jövő év tavaszán a beoltás eredményét felszólítás bevétele nélkül, közérdekből a Szőlészeti Intézet igazgatóságával (Budapest, Herman Ottó-utca 15.) közöljék.

A nagykorői m. kir. gazdasági iskola balatoni kirándulása.

A nagykorői gazdasági iskola ifjusága az iskolát végzett aranykalászos gazdái fjak részvételével augusztus hó 23-tól 27-ig jól sikerült kirándulást rendezett. Az utiterv összeállításánál az volt az elgondolás, hogy erkölcsi kötelessége minden jó magyar fiúnak az ország minden részének, így a mesés szépségű Balatonmelléknek, Tihanynak, Siófoknak, Balatonfürednek a megismerése. Így a gazdasági vonatkozású rész, a keszthelyi gazdasági akadémia, a máriatelepi nagy baromfi-farm mellett alkalom adatott a nevezetesebb balatonmenti fürdőhelyek megtekintésére is. Az utiterv: Budapest—Balatonfüred, Tapolca, Keszthely, majd Hévíz—Máriatelep—Siófok volt, ahonnan hajón folytatták az utat Tihanyba, annak megtekintése után Balatonfüredre, ahonnan azután ismét vonaton tértek haza a Balatonmellék szépségének felejthetetlen emlékével. A tanulmányi kirándulást Szentek Dezső földmíveléskolai igazgató és Imre Sándor gazdasági segédtanár vezette.

A tiszántúli virágos kiskertverseny eredménye.

A Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara folyó évre versenyt hirdetett kerületében a tanyai, falusi és városi virágos kiskertek művelői számára. A versenyt most bírálták felül és a díjakat következőknek ítelték:

A négy első díjat kapták: Timkó Pál békéscsabai, Pauchly Béla debreceni, Csanák Józsefné debreceni és Rabutin Raftiné debreceni lakosok.

A két második díjat: Nagy Benőné debreceni és vitéz Perjesi Lajosné debreceni lakosok nyerték el.

A harmadik díjakat: Lepény Jánosné békéscsabai és Szabó Sándor hajduböszörményi lakosok kapták.

E tárgyi jutalmakkal kapcsolatos oklevéldíjakon kívül még kitüntető okleveleket tüntette ki a bíráló bizottság a következőket: Oltványi Ödön nyiregyházi, Szilágyi Józsefné kiskvárdai és Juhász Pál kunhegyesi lakost.

Elismerő oklevelekkel pedig: Gazdasági Továbbképző Népközlő, Nagyszénás, Horváth Magda debreceni, Hutiray József debreceni és Kruppa Antal hajdusámsóni lakost.

Válasz a szövetkezetteljes támadásokra.

A Magyarországi Szövetkezetek Szövetsége, melynek elnöke, Mailáth József gróf, igazgatóválasztmányi ülésen foglalkozott azokkal a támadásokkal, amelyekkel a Fűszeresek Országos Egyesületének kongresszusán a fogyasztási szövetkezeteket illeték. A Szövetkezetek Szövetsége ebből az alkalomból rámutat a kereskedelmi érdekképviseletek szövetkezetteljes küzdelmének elfajulására. Hangsúlyozza, hogy a háborút és a forradalmakat követő gazdasági válság az egyéni és szövetkezeti kereskedelmet egyaránt sújtotta s hogy a válság fokozásához nagyban hozzájárul a kereskedők létszámának aránytalan emelkedése és az egyéni kereskedők jelentékeny hányadának hivatottság és kellő hozzáértés nélkül folytatott üzletvittele, amely a fizetőképtelenségek és kényszerességek tömegjelenségében jut kifejezésre. A Szövetkezetek Szövetsége annak a meggyőződésének az kifejezést, hogy a kereskedelem érdekképviselete sokkal inkább megelégedne hivatásának, ha az összes művelt nemzetek által elismert és nagyratartott szövetkezeti intézmény ellen folytatott alaptalan és meddő harc helyett, a kereskedelem kétségtelen bajának orvoslását a szövetkezetekkel rállatva, belső reformok útján keresné.

Ravasz László püspök amerikai körútja. Hirül adtuk, hogy Ravasz László dunamelléki református püspök az Északamerikai Egyesült Államokban tartózkodik. A püspök néhány heti pihenő után megkezdte nagyarányu, hónapokra kiterjedő körútját az amerikai magyar református gyülekezetekben. Beköszöntőül egyik nagy egyházi újság, az „Amerikai Magyar Reformátusok Lapja” útján a püspök szózatot intézett hittestvéreire. A püspököt körútján rendkívül meleg szeretettel fogadja az amerikai magyarság. Legioner városka hírneves magyar árvaházában a püspök egy árva gyermek egész évi fenntartási költségének fedezésére száználval dollárt ajánlott fel.

Egészségnap a gödöllői egészségügyi mintajárásban. A népjóléti és munkaügyi minisztérium fennhatósága alatt álló Egészségügyi Propaganda Központ rendezésében a gödöllői ügnevezett egészségnapok közül az elsőt az elmúlt héten tartották meg Nagytarasán, a helyi, járási, valamint a megyei és egyéb meghívott hatóságok képviselőinek jelenlétében. A négy napon át tartó egészségügyi kiállítás keretében naponként változó orvosi előadásokat és különféle ünnepélyeket tartottak, amelyeknek mindegyikén az egészségügyi mintajárások előre meghatározott szervezési programjának egy-egy pontját ismertették.

Különös munkásvédelem.

Nehogy farsangi maskarára gondoljon valaki e kép láttára. Ennek az ürdögnek egész komoly hivatása van. Valamelyik amerikai cementgyár öltöztette fel egy munkását, aki az egyik kezében falabát, a másikban üvegszemert tart és e tárgyakkal óvatosságra figyelmezteti munkástársait.

Leventedal.

Attila ivadécai,
Árpád honszerző fiait:
Azok vagyunk, az maradtunk,
A hazáért élünk, halunk!
Éljen a haza!

Soha el nem korecsodotunk
Ősünkre szegyet nem hozunk.
Bátor, vitéz honfi leszünk:
Hozzánkért mindent megteszünk!
Éljen a haza!

Ami őseink szerették,
Nem engedjük más nemzetnek!
Hiába tartja megszállta:
Még van öröje számlátva!
Éljen a haza!

A hazáért harcba kelünk,
A győzelem lesz mi velünk!
A mi ügyünk igazságos:
Kivirjuk a szabadságot!
Éljen a haza!

Nem félünk az ellenségtől,
Elhullanak kezünkkel!
Hazánkat felszabadítjuk,
Ellenségtől megtisztítjuk!
Éljen a haza!

Testvéreim nyugodjatok,
Nem sokáig lesztek rabok!
Mindnyájan szabadok lesztek:
Hazánkban boldogan éltek!

FURKA ANDRÁS (Déceványa).

Ezeröttszáz métermáza dinamit repült levegőbe egy olasz löpőgyárban. Az olasz *Monti Chiari* városka löpőgyárában szeptember hó 4-én, szerdán tűz ütött ki. A tűz a löszraktárakra is átterjedt és ezeröttszáz métermáza felhalmazott dinamit óriási detonációval felrobbant. A robbanás folytán a raktárépület és a gyártelep több más épülete levegőbe repült. A késő esti órákig tizenhét borzalmasan megégettült holttestet ástak ki a romok alól. A munkások és munkásnők közül huszan szenvedtek súlyos sérüléseket. A katasztrófa okát még nem sikerült megállapítani.

Gyorsvonati sebességű vízijármű. Egy *Dudley* nevű tizenkilencéves amerikai feltaláló *viszánkónak* nevezett járművet épített, amellyel a vizen óránként 75 mérföld sebességet remél elérni. A jármű hossza 40,5 láb, szélessége 9 láb, főalkatrésze 42 láb széles szárny, amely a járművet annyira kiemeli, hogy a fenéke csak 3-4 hüvelyknyire sülyel a vízbe. Három repülőgépmotora összesen 365 lóerőt fejt ki s egy közönséges repülőgépesavart hajt. Az utaskabin a jármű közepén, a vezető helye a szárny középpontja fölött van. Az előállítási költségeket 15,000 dollárra becsülik. A feltaláló először a floridai partokon tesz próbát, majd átkel az Atlanti-óceánra.

Nőolvasóink figyelmébe! Egy olvasónk azzal a kéréssel fordult hozzánk, hogy nőülési szándékát jelentsük be nőolvasóinknak. Házasodni szándékozó olvasónk negyvenesztendő özevgyembar, kertész és vincellér, öt gyermeke van, akik közül a legkisebb kilenc esztendő. Szeretne egy harmincöt-nyolcvan év körüli nővel megismerkedni, esetleg özevgyasszonnyal, akinek tizenkét éven aluli gyermeke nincsen. Érdeklődők „Kertész” jelige alatt írjanak a szerkesztőségünkhöz, IX. ker., Üllői-ut 1. szám.

A Frankfurter Biztosító magyarországi igazgatósága folytatja működését. Amint értesülünk, a Frankfurter Alltalanos Biztosító R.T. magyarországi igazgatósága nem szünteti be működését. A biztosítási ügyletek adminisztrációjára a Magyar-Francia Biztosító Részvénytársaságot kérte fel és ezt a felügyelő hatóságoknak is bejelentette. Ezen tárgyalások folyamán újból megállapítást nyert, hogy a Frankfurternek magyarországi vagyoniállaga és az Allianz Stuttgarter Biztosító Társaságnak a felügyelő hatóságnál elfekvő szavatossági nyilatkozata minden tekintetben megródi a biztosítottak érdekeit. A Frankfurter, úgy mint eddig, továbbra is minden biztosítási szerződésen alapuló kötelezettségének eleget fog tenni, amint hogy természetesen rászokdik az ezen szerződéseken alapuló, az 1927. X. t.c. rendelkezéseiben vett jogaihoz is. A biztosítottaknak tehát gyakorolniuk kell attól, hogy a Frankfurterhoz való szerződéses viszonyukat önhatárral felbontsák, mert a már hivatkozott törvény alapján a Frankfurter díjköveteléseit per útján is érvényesítheti.

Hibaigazítás. Lapunk 32-ik számában „Aratás végén” címmel vers jelent meg, melynek íróját tévedésből Várnay Ferenc névvel jelöltük meg. A verset nem Várnay Ferenc, hanem Kiss Sándor nagyacsádi gazdálkodó írta.

Három gyermekére rágyújtotta a házat egy elvetemült házaspár. Rucphen holland falucskában elvetemült szülők állati rémtettét fedezték fel. A vasárnapra virradó éjszaka légegett a faluban egy házikő, amely egy földműves-házaspár tulajdona volt. A ház ajtaja le volt lakatolva s három apró gyermek, akik közül a legidősebb nyolc, a legfiatalabb két éves volt, élték. Miután a szülők már azelőtt is állandóan kínozták a gyermekeiket, a hatóságok gyanút fogtak s mindjárt arra gondoltak, hogy büntény történt. Gyanújukat az a körülmény is fokozta, hogy a szülők esodálatsképpen nem voltak odahaza a katasztrófa éjszakáján. A nyomozás folyamán előállítottak egy csavargót, aki bevallotta, hogy a szülők bujtották fel arra, hogy gyujtsa fel a házikőt. A három kisgyermeket előzően bezárták a házba, maguk pedig a kocsmába mentek. Az elvetemült házaspárt letartóztatták.

Az állami pénzverő készíti Egyiptom pénzt. A régi, jó hírnévű érvendő körmeji pénzverő helyett Budapesten állították fel a magyar kir. Állami Pénzverőt, amely működését még 1928-ban megkezdte. A pénzverő az 1927. és 1928. évek folyamán az új pengovaluta érmeinek elkészítésével volt elfoglalva, a folyó évben a 2 és 5 pengős érmék kivérése foglalkoztatja. Mint értesülünk, a kormányzat máris sikerrel járt az a törekvése, hogy a legmodernebbül felszerelt magyar kir. Állami Pénzverő részére külföldi megrendelést szerezzen. A napokban kapta a pénzverő az egyiptomi kormány pénzügyminiszterének megrendelését, 1,750,000 darab ezüstplasztér, 9,000,000 darab réznikkel milliméteres és 5,500,000 darab bronz-milliméteres pénzermék elkészítésére. A megrendelt pénzermék kivérése körülbelül fél évig tartó munkával látja el a magyar kir. Állami Pénzverőt.

Ostornyéllé ütötte agyon az apját egy tizenhatévesztendő fiu. Szabó István felsővízközi (Pozsony-megye) gazdálkodó tizenhatéves fia a teheneke hajtotta ki a mezőre és közben egy tehenet kegyetlenül elvert az ostorával. Apja emiatt heves szemrehányással illette fiát, aki ezen úgy felháborodott, hogy az apját az ostor vastagabb végével fejbe verte. Az öreg gazdálkodó menten meghalt. A gyilkos fiut a csendőrség letartóztatta.

Egy traktor befordult a Körösbe. Bekésszentandrásán Simon András traktora elkapta Vallach János motorkezelő egyik újját, úgy, hogy nem tudott tovább dolgozni. A traktort Hrucnsjár Sámuel vette át, aki azonban nem értett eléggé a kezeléshez. Amikor a traktor a Körös partjához ért, befutott a Körösbe, felborult és maga alá temette Hrucnsjárt. Csodálatos véletlen folytán Hrucnsjárnak az ijedségen kívül nagyobb baja nem történt. A traktort csak nagynehezen tudták kivonni a Körösből.

Permetezőgépek,

borszivattyúk,

boriömlők,

seprőprészsákok

jutányos áron kaphatók.

Valamint összes egyéb pincegazdasági eszközök.

NAGY IGNÁCZ

szőlészeti és borászati gépek és eszközök lerakata.

Budapest, VII., Károly király-ut 9. sz.

Alapítva: 1884.

Telefon: J. 415-15.

Német tudós a magyar tudományról. A német orvos- és természettudományi társaság a népjóléti és közoktatásügyi miniszterek meghívására ezidén Budapesten rendezte meg kongresszusát. A kongresszust szeptember hó 5-én, csütörtökön délelőtt nyitotta meg Vass József népjóléti miniszter. A miniszter megnyitó beszéde után, melyet igen nagy lelkesedéssel fogadtak az egybegyűlt tudósok, K. Sudhoff tanár, a német tudományos társaság elnöke, szólalt fel és beszédében többek között a következőket mondotta: „Nézzetek jól szét ebben az országban és szeressétek meg ezt a nemzetet. Látni fogtok itt olyan kulturát és látni fogjátok a tudományos életnek olyan magasságát, amelyet csak nagy nemzetek világvárosaiban láthattok. Ennek a nemzetnek a fiai nemcsak a csatatereken tudtak meghalni hazájukért, hanem életüket tudják adni a tudományért és nemzeti kulturájának neveléséért. Ez a nemzet acélos ellenállással visszaverte mindazokat a támadásokat, amelyek a magyar gondolat és a magyar kultúra ellen irányultak. Éljen Magyarország népe, virágozzék és gazdagodjék!” Este a népjóléti miniszter ünnepi vacsorát adott a Gellért-szállóban a német tudósok tiszteletére. A vacsorán számos lelkes felköszöntő hangzott el.

Négyezeréves, félkilós aranyékszert találtak a velemszentvidi ásatásoknál. Augusztus hó 5-én, csütörtökön harminckét kiváló magyar és külföldi régiségkutató érkezett Szombathelyre, hogy megtekintse a rendkívül érdekes szombathelyi múzeumot. A vendégeket Miske Kálmán báró, a szombathelyi múzeum igazgatója kalauzolta, majd pedig az igazgató a vendégekkel együtt Velemszentvidre utazott és valószínűleg is benutatta az ősrégi leletekben gazdag telepet. Miske báró a vendégek szemeláttára felásatott egy eddig még fel nem tárt területet és a mutatóválasztás rendkívül eredménnyel végződött, ugyanis egy több mint fél kilogramm súlyú aranyékszer került felszínre, mely a vélemények szerint a Krisztus születése előtti 1800-ból származik, tehát körülbelül négyezeréves. A tudósokat rendkívül meglepte az első napon talált rendkívül érdekes lelet.

A negyvenkét éves munkás ünnep. Az idén tölthette be szolgálati idejének negyvenkétedik évét a Károlyi Gyula gróf főbiztosállású uradalmában alkalmazásban álló Bodzsár Antal csikós. A földművelésügyi miniszter a hűséges cselédet ez alkalommal díszoklevéllel tüntette ki és 100 pengő jutalomban részesítette. A jutalom átadása szép ünnepség keretében folyt le a vadaskerten, ahol megjelent Károlyi Gyula gróf és családján kívül Madarassy István főszolgabíró, a község képviselőiben Beszky Sándor főjegyző és az uradalmi tisztség, élén vitéz Kiss Lajos tisztartóval. Madarassy főszolgabíró igen szép beszédben méltatta a hűséges cseléd érdemét. Különösen hangsúlyozta a földirtokos áldozatkészségét és az uradalmi tisztségnek a cselédséggel szemben való kiváló bánásmódját. A főszolgabíró beszéde után Károlyi Gyula gróf meleg szavakban üdvözölte a szolgálatban megőszült csikóst. Az ünnepség után a gróf az egész uradalmi cselédséget megvendégelte, ami igen felemelő hatást gyakorolt a környék földmunkásaira.

Szörnyű rablójelenség Zies községben. A somogy megyei Zies községben Házlinger János szatócsnál szolgált Láng Ferenc harminceves földműves, aki a múlt nyáron került Jászberényből Ziesre. Szeptember hó 2-án, hétfőn hajnalban az istállóban Láng Ferenc a hatvanéves Házlingert, aki a lovakat készült befogni, egy hosszonyelű kalapáccsal úgy fejbévágta, hogy a kalapács markolatig behatolt Házlinger koponyájába, majd előre kését és azt kétszer a halálközli ember mellébe dofte. Házlinger pár pillanat múlva meghalt. Ekkor Láng bement a lakószobába, ahol az alvó Házlingernét ütötte fejbe kalapácsával, majd hozzálátott a szekrények kifosztásához. Közben az asszony kezdett eszméltetni, ekkor Láng zsineget húzott a nyakára, megfojtotta az asszonyt, gyorsan összehozta a szerencsétlen házaspár minden pénzét és értékes holmiját, majd futásnak eredt. A falubelieknek feltűnt a menekülése és rövid földözés után elfogták. Amikor kiderült borzalmas tette, népitéletet akarok rajta végrehajtani és a szatós udvarában löstrággal felkötötték egy fára. Az idősebb emberek tanácsára azonban még ledőljében levették és átadták az időközben megérkezett csendőroknak, akik bekísérték a kaposvári ügyészség fogházába. A vőzna testalkatu gyilkos kihallgatásakor beismerte, hogy tetteire előre készült, azzal a szándékkal, hogy a rablott pénzzel és holmiját megszökik és magának jobb sorsot teremti.

Az első nő, mint buvár.

Képünk Johnson Hilda amerikai leányt mutatja bé, aki egy amerikai hajóstársaság alkalmazottja.

Amerikai ünnep — kétszázegyen halottal. Az elmúlt héten ünnepelte Amerika a legnagyobb amerikai ünnepet, a munka napját. Az ünnep rendőri krónikája még az amerikai méretekhez képest is feltűnően sok halálos szerencsétlenséget tüntet fel. A munka napjának ugyanis az Egyesült Államokban 210 halottja volt. Százharmincan az óriási autóbiliforgalomnak estek áldozatul. A nagyvárosok környékén ugyszólván mozogni sem lehetett, annyira előzönlötték a zöldbe vezető utakat az autók. A hőség mindentűtt elviselhetetlen volt s mindenki a természetben kerest menekülést a fojtó nap elől. Az óriási autóforgalomnak megfelelően az autóbusszserencsétlenség száma is igen nagy volt. A fürdőnek negyven halottja volt. Kisebbszámú vasúti balesetnek hatan vesztették életüket.

Tíz tehenet elgázolt az eger—putnoki vicinális. Az eger—putnoki vasút vonalán egyik vonat, mely telve volt kirándulókkal, a Szilvavárad és Nagyvisnyó közötti kanyarodóban belerohant a sineken keresztülhaladó tehén-csordába és tíz tehenet elgázolt. A vonatnak és a mozdonynak nem történt semmi baja.

Huszonöt ezer dollár értékű gyöngysort talált egy pincér. Augusztus hó 26-án, a budapesti főkapitányságon megjelent Prexatori William amerikai bankár és bejelentette, hogy a felesége egy nagyértékű gyöngysort elvesztett. A rendőrség megindította a vizsgálatot, ennek eredményét azonban a házaspár nem várhatta be, mert utjuk sietős volt. A bankár közölte a rendőrséggel azt is, hogy a gyöngysor megtalálójának 10 százalékos jutalmat ajánl fel. A napokban egy belvárosi ékszerüzletben megjelent egy férfi és egy darab igazgyöngyöt kínált eladásra. Az ékszerész gyanút fogott és értesítette a rendőrséget, ahonnan detektívek érkeztek ki. Rövidesen kiderült, hogy az illető az egyik margitszigeti vendéglő pincére, aki rövid faggatás után bevallotta, hogy valóban ő találta meg a Margitszigeten a nagyértékű gyöngysort. Néhány napig rejtgette, majd szétszedezte és az volt a szándéka, hogy egyesével fogja értékesíteni a gyöngyöket. A pincér lakásán megtalálták a hiányzó gyöngyszemeket is. A pincér ellen jogtalan eltulajdonítás miatt megindították az eljárást. A jutalmat természetesen most már nem ő, hanem a rendőrség és az ékszerész kapja közösen.

Földalatti várost akar építeni egy budapesti vállalkozó. Fellner Sándor miniszteri osztálytanácsos, műépítész, érdekes ajánlatot nyújtott be a fővárosnak. Beadványában engedélyt kér arra, hogy Budapest alatt — egyelőre a Keleti-pályaudvarnál, a Vörösmarthy-téren, a Vígadó-téren, a Petőfi-téren és a Kelenföldi Pályaudvar közelében — földalatti várost építhessen. Terve szerint olyan intézményeket akar létesíteni a föld alatt, amelyek egy világváros formájában nélkülözhetetlenek, így pihenő, mosdó, fürdőhelyiségeket, földalatti üzlethelyiségeket, bazárokat, borbélyműhelyeket, menetjegyirodákat, idegenforgalmi kalauzshivataltokat és bárókat. Fellner Sándor nem kér mást a fővárostól, mint a szükséges területek átengedését, azonfelül a víz, gáz és villamosáramnak önköltségi áron való átengedését. Ezzel szemben kötelezi magát arra, hogy ötven év múlva a létesítményeket ingyen a főváros tulajdonába bocsátja. Az érdekes tervvel most foglalkozik a főváros tanácsa.

Nyárra tél, télre nyár...

Ha majd a kánikulának
Elmulnak szép napjai,
Ha az égi csatornának
Megnyílnak a csapjai;
November, december irjuk,
A meleget visszasírjuk;
Mert bár most a nagynevetől
Szívünk, agyunk elalél;
Forró nyárran tudható már,
Hogy egyszer megjön a tél.
Megjön faggal, hőesséssel,
Zuzmarával, dérrrel, jéggel,
Ótmos köddel, sötétséggel,
Havas uttal, betegséggel,
Bus náthával, szürke éggel,
Hej, de mégis reménységgel:
Mert bárha a nagy hidegtől
Meg is vagyunk fagyva már,
Decemberben is tudható,
Hogy egyszer megjön a nyár!...

GYALOGOS PÉTER.

Vitési telekre való beiktatás. Kacsorics Sándor szécsényi f. főszolgabíró elnöklése alatt Pilyi közeg képviselőtestülete f. évi augusztus 25-én tartott diszközgyűlésében iktatta be vitéz Havas József v. tart. hadnagy, őrhalmi kántortanítót a neki juttatott vitési telekre. Az ünnepségen a kormányzó Ur Öfönkéntősága képviselőiben vitéz Udvarnokytábornok jelent meg, mint a vitési szék kapitánya, akit is a megérkezéskor Droszt Artur körjegyző fogadott. A diszközgyűlés a „Híszkegy” elmondásával vette kezdetét, s a közgyűlés ünnepélyes megnyitása után vitéz Udvarnokytábornokot a községi képviselőtestület részéről Keresztényi József földbérlet, képviselőtestületi tag üdvözölte. Ezután kezdetét vette a beiktatási eljárás. A kormányzó képviselője lelkes beszédet intézett a község férflakosságához és a kivonult levente ifjúsághoz s végül a vitési telekre iktatandóhoz, majd Ulhárik István helybéli r. kath. plébános a nemzeti vitési telekföld felavatását elvégezte. Ezután a politikai község részről Tócsér István községi előjáró, kiszgáza, míg az egyházközség részéről az iskolaszék elnöke üdvözölte a beiktatott vitézt. A diszközgyűlés Szokoly Sándor kántortanító részéről előterjesztett és egyhangulag elfogadott sürgönyben fejezte ki hódolatát a kormányzó iránt. Az ünnepséget a „Himnusz” eléneklése után az elnök főszolgabíró berekesztette. Az iskola természet ez alkalomra Szokoly kántortanító esinosen feldiszközölte s a vezénylete alatt — a cimeres nemzeti lobogó alatt — kivonult leventék kürtöse a zászló meghajtásával és a „Generalmarsch” szignálásával fogadta megérkezéskor a Kormányzó Ur képviselőjét.

Tizenkét embert ütött el egyszerre egy kezdő autózó. Működő egyik legforgalmasabb utcáján, a Corso Vittorio Emánuelen a napokban súlyos automóbiszerecséltenség történt. Egy kezdő urvezető, hibás kormányzás folytán a járdára futott, egyenesen a járókelők egyik sűrű csoportjára. Tizenkét ember került az autóból alá. Heten közülük oly súlyos sérüléseket szenvedtek, hogy kórházba kellett őket szállítani. A többi öt járókelő csak könnyebben sebesült meg. A gázoló urvezetőt letartóztatták.

Husz diák életét mentette meg egy asszony, maga pedig a vízbe fult. Az amerikai Colorado Springs közelében a napokban egy fiatal asszony husz diák életét mentette meg. A diákok a Colorado folyó partján táboroztak és sátraikat egy gát közelében ütötték fel. Egyik éjjel a fiatal asszony hirtelen arra ébredt, hogy a gát felől gyanus zaj hallatszik. Kiszaladt a sátrából és rémülten látta, hogy a gát beomlott és a rohanó ár a tábor felé tart. Végig rohant a táboron és felkötötte a diákokat. Mikor az utolsó sátrát is fellámpázta és valamennyi diák már a tábor melletti dombon biztonságban volt, a rohanó ár elkapta az asszonyt és egy örvénybe sodorta. Férje utána ugrott, de az örvény egy sziklának csapta, úgy, hogy elájult. A férfit sikerült kimenteni, az asszonyt azonban a folyó fenekére sodorta az örvény.

Pokoli hőség számos halállal Newyorkban. Szeptember hó 3-án, szerdán az északamerikai Newyorkban délután 92 fok Fahrenheit volt a hőség. Newyorknak több mint egy millió lakosa kereste fel a tengeri fürdőket és kiéne ember fulladt fürdés közben a tengerbe.

Merényletet követett el egy emigráns a bécsi magyar sajtóattasé ellen. Szeptember hó 7-én, szombaton délelőtt a bécsi magyar követség épületében egy magyarországi emigráns véres merényletet követett el Ziegler Vilmos követségi sajtóelőadó ellen. A merénylő belopódzott a követség épületébe, felment a második emeletre benyitott, Ziegler szobájába, revolvért rántott elő és kétszer a sajtóelőadóra lött, akit könnyebben megsebesített. A tettest letartóztatták. Kihallgatása során hamis nevet mondott be, majd Budai Gyulának nevezte magát. Tettét vallomása szerint azért követte el, mert politikai üldözöttnek érzi magát és Zieglerben látta az üldözés értelmi szerzőjét. A merénylő, aki már többször megfordult a követségen, állandóan feltűnő magatartást tanúsított és valószínűnek tartják, hogy nem teljesen beszámítható. A merénylő 1890-ben született Budapesten és a pécsi illetőségű dr. Budai Kálmánnal azonos. Annak idején ügyvéd volt, később pedig a *Dunántúli Déli Újság* kiadója. Mikor ez a lap megszűnt, Budai más lapok munkatársa lett és újságírói tevékenységével kapcsolatban sajtó utján elkövetett különböző eseményekért pénz- és szabadságvesztés büntetésre ítélték. 1927 decemberében, amikor az ítéletek jogerőssé váltak, elhagyta Magyarországot, hogy kibújja a büntetés alól.

Különös rablóátmadás a belügyminisztérium házipénztárában. Szeptember hó 2-án, hétfőn reggel 8 óra tájban különös rablóátmadást követett el két ismeretlen egyén Budapesten, a Várban lévő belügyminisztérium házipénztárában. Csizmás Oktávián segédhivatali igazgatóhoz bekapogtatott két fiatalember és azíránt érdeklődtek, hogy hol találhatják meg a belügyminisztériumban elhelyezett póstahivatalt. Csizmás Oktávián — vallomása szerint — erre néhány lépést előre tett, hogy kivessze a fiatalembereket a folyosóra, de az egyik férfi hirtelen egy ívegesből pirosszínű éteres folyadékot fröccsentett az arcába. A maró folyadék az igazgató arcát ellepte és a fájdalomtól megnemulva csak annyit látott, hogy a másik ember a nyitott pánélszekrényhez ugrott, belemarkolt és azután a másik társával együtt elrohant. Néhány pillanat múlva az eszméletét vesztt Csizmás Oktávián magához tért és segítségért kiáltott. Rövidesen rendőrök és detektívesapatok szállították meg a belügyminisztérium épületét és a pincétől a padlásig minden zeg-zugot átkutatták, de a két fiatalember nem került elő. A belügyminisztérium alkalmazottjai azt vallják, hogy a Csizmás Oktávián által leirt embereket nem látták az épületben. A pénztárból 5—6000 pengő hiányzik. A rendőrség erőlyes nyomozása azzal a meglepő eredménnyel járt, hogy szeptember hó 6-án, pénteken előzetes letartóztatásba helyezték Csizmás igazgatót. A rendőrség ugyan azzal gyanúsítja, hogy az igazgató találta ki a rablóátmadás meséjét. Erre azért volt szüksége, hogy a pénztárban mutatkozó hiányt megokolhassa. Az igazgató ezzel szemben továbbra is ártatlanságát hangoztatja.

Almássy Endre színművész elvágta a torkát és meghalt. Almássy Endre, a Nemzeti Színház művésze, aki sokáig állott a szegedi színház élén, az elmúlt héten a Budapesti Esplanád-szállóban öngyilkosságot követett el. Bor. tválva elvágta a nyakát és sebet ejtett az egyik kezén is. Néhány óra múlva felfedezték az öngyilkosságot és azonnal kihívták a mentőket, akik az eszméletlen állapotban lévő művészt a Rókus-kórházba szállították. Itt azután rövid idő múlva, anélkül, hogy visszanyerte volna eszméletét, meghalt a kórházi ágyon. Almássy Endrét a kártyaszervezője kergette a halálba.

Belezuhan a vonat a csatornába. A Zwolle és Leuwarden hollandiai helységek között közeledek első reggeli vonat Mappel városka közelében belezuhan a csatornába, mert a vasúti ór elfelejtette a hidat leereszteni. A lokomotív teljesen elsüllyedt s a szénkoesi függve maradt a csatorna meredek partján. A zuhanás következtében a többi vasúti kocsi egymásba toldódott, a postakocsi pedig teljesen pozdorjává tört. Egy postásbiztviselő súlyosan megsérült. A vonat fűtője és több utas, a csatornába zuhanva, szintén megsérült. Szerencsére a vonaton csak kevesen utaztak és így nem esett emberéletben kár.

A repülőgép új világrekordja: 528 kilométer óránként. Szeptember hó 7-én, szombaton tartották meg Angolországban, a southamptoni öbölben, Wight szigete és Southampton között a világ legnagyobb repülőversenyét, a francia Schneider Jacques 1913-ban alapított serlegéért. A verseny színhelyére közel egymillió néző jött el. Különvonatok, gőzök és autóbusszok száza hozták a kíváncsiak óriási tömeget Southamptonba. Elsőnek az angol Waghorn pilótakapitány startolt. Ötven kilométeres utrészleteken háromszor egymásután állított fel gyorsasági világrekordot. Legnagyobb sebességet egy 150 kilométeres utvonalon óránkénti 528,8 kilométerrel érte el. A versenyt végéreményben Anglia nyerte meg Olaszországgal szemben.

SZIVÁRVÁNY

János hős lesz.

Mióta János, a tisztiszolgám megkapta az ezüst vitézségi érmet, hiszek a csodában. Nem azért hiszek, mert János tisztiszolga volt, hanem azért, mert János hős volt s aki ismeri a tisztiszolgák lelkivilágát, úgy békében, mint háborúban, annak szintén hinni kell velem együtt.

Éjjeli támadást intéztünk az orosz állások ellen az erdőben. A támadás sikerült és parancsot kaptunk az elenség üldözésére.

Akkor már világos nappal volt. A sűrű erdőben csak lassan, óvatosan lehetett előrehaladni. A tisztiszolgák persze szokás szerint, a tartalék mögött voltak. Ha egy ágyugolyó elzizent a fejük felett, ijedten lehasaltak a földre. Őt percig hasaltak, aztán ismét előre mentek. Mentek, hasaltak, aztán megint mentek és megint hasaltak. Egyszerre csak azon vették észre magukat, hogy a csapatot elveszítették.

Hatan voltak és összenéztek mind a hatan. Hallgatóztak, hogy honnan hallanának puskaropogást. Semmit sem hallottak, mert a mieink addigra abbahagyták az elenség üldözését és táborba szálltak.

A hat kutyamosó megjött. Ijedtségükhöz még az is hozzájárult, hogy a nagy drukkban még az irányt is eltévesztették és sehogyan sem tudták kiokoskodni, hogy melyik irányból jöttek és merre mennek.

Hosszas tanácskozás után végre János vállalkozott rá, hogy kutyamosó társait elvezeti a csapathoz. Megtöltötte a revolvereket s azt jobbjukba tartva, megindultak. Elöl János, utána rajnonalban a többi.

Két órát bujkáltak már lehajtott fejjel a bokrok között, mikor egy tisztásra értek. Éppen ki akarták egyenesíteni a hátukat, mikor hirtelen rettenetes látvány tárult szemek elé.

A tisztás széléről négy orosz ágyucső ásitott feljüket s az ágyuk mellett tizenhat jól megtermett orosz állt befogott lovakkal, indulásra készen.

A kutyamosóknak az inukba szállt a bátorságuk. Az oroszoknak szintén.

Igy álltak egymással szemben pár percig. Egyik fél sem mert megmozdulni.

A kínos helyzetben végre János szívében hirtelen örült bátorság szállt és elordította magát:

— Hurrá! Előre!

És hat vitéz kutyamosó társával megrohamozta és elfogta a csapatjától elszakadt négy orosz ágyut és a tizenhat oroszt.

Egész nap nem láttam Jánost. Dühöngtem, szidtam, mert mindenem nála volt, kezdve a cigarettától a takaróig.

Este sem érkezett meg.

Elhatároztam, hogy keményen megbüntetem a gyávaságáért. Két napig én magam kezelem a cigarettáimat. Ez elég büntetés lesz rá.

És Uramisten!

Másnap reggel, indulás előtt János beállt és anélkül, hogy rám nézett volna, egyenesen az ezredes elé állt, vigyázzba vágta magát, tisztelgett és jelentette:

— Ezredes urnak, Csorba János tisztiszolga alázatosan jelentem, hogy csapatommal a komanói erdőben hammal bevetttem négy orosz ágyut a lovakkal és tizenhat oroszt elfogtam.

Azzal az utra mutatott, ahol a négy ágyu és a tizenhat orosz fogoly lassan ballagott fölfelé az öt tisztiszolga kísérete mellett.

Majdnem hanyatt estünk a csodálkozástól!

János vitézségi érmet kapott.

Ezóta bármit csinált János, nem mertem megszidni, mert ha szidni akartam, büszkén kifeszítette a mellét és ilyenkor majdnem hallgatnom kellett, mert én csak hadnagy voltam, de János, az hős volt. NYÁRY ANDOR.

TANÁCSADÓ

Kérdés: Milyen szert használnak a svábbogarak ellen? (N. J. N.) — **Felelet:** Használja a Ratinol-t, mely biztos védekezést nyújt a svábbogarak ellen.

Kérdés: 1928. év előtti kocsmai hitelt a bíróság behajtja-e és milyen összegig? (1872. sz. előfizető.) — **Felelet:** Csak 20 pengőig lehet érvényesíteni a kocsmai hitelt, azon felül a bíróság nem itéli meg a hitelezett összeget.

Kérdés: Mennyi ideig hatékony a „Porzol“ nevű vetőmagcsávázószert? (W. K. Felsőcsurgó.) — **Felelet:** A „Porzol“ egy év múlva még teljes hatékonyságú.

Kérdés: 1. Hol kapható gyümölcsfák ápolására, továbbá a szőlő termelésére vonatkozó szakkönyv? 2. Hogy lehet a homoktalaj heveségét csökkenteni? (Csanyteleki előfizető.) — **Felelet:** 1. A gyümölcsstermelés elsajátítására ajánljuk Mahács Mátyás: „Gyakorlati gyümölcs-keresztet“ című könyvét (ára 7 pengő). A szőlőművelésről Irt Bernátsky könyvet, melynek ára 3.80 P. Mindkettő kapható kiadóhivatalunkban. 2. A homoktalajban a víz konzerválására legjobb módszer a gyakori kapálás.

Kérdés: 1. Négy polgári iskolát végzett husz éves földmives legény vagyok, szeretnék kertész lenni, lehetőleg a kertészet minden ágában járatos. Hol van ilyen irányú iskola? 2. Ki lehet vadőr, mikor lesz felvételi, mi a tandíj? Lehet-e a vadőri vizsgát magánúton letenni és hol szereshetők be a könyvek? (Egy előfizető, Akasztó.) — **Felelet:** 1. A bajai kertészegéi iskola felel meg az ön céljainak. Ide olyanokat vesznek fel, kik 3 évig egy jól vezetett kertészetben gyakorlati munkát folytattak és ennek végével képesítő vizsgát tettek. A fizetendő díjakról az iskola igazgatósága fogja tájékoztatni; mi nem tudjuk. 2. Vadőrök és erdőőrök kiképzésére az esztergomi és a szeged-királyhalmi erdőőri és vadőri iskolák hívtattak. Egyéves tanfolyamuk minden év szeptember havában nyílik meg. Felvesznek 18—26 éves egyéneket, kik az elemi iskola négy osztályát elvégezték és egy okleveles erdőmérnök vezetésére alatt álló erdőgazdaságban legalább egy évig megszkizás nélkül külső erdészeti és vadászati gyakorlati szolgálatban állottak. Az iskolában havonként 30 pengő ellenében a tanulók teljes ellátást és tanszereket kapnak. Az iskolát magánúton elvégezni nem lehet. A felvételi kérvényt minden év április havában kell beadni azon iskola igazgatójához, melyben a kérvényező tanulni óhajtat.

Kérdés: Hasznos-e olyan buzavetés alá szuperfoszfátot adni, mely a nyáron még löherés volt és őszre kerül vetés alá? (L. J., Boicsárlapujtó.) — **Felelet:** A löhere után következő buza nagyon meg fog hálálni 150—200 kg. szuperfoszfátot és 100 kg. kállisót.

Kérdés: Van-e olyan méhészkönyv, amelyik a speciális anyanerevlést tárgyalja? (10.021. sz. előfizető.) — **Felelet:** Héjas Endre: „A méhészet alapvonalai“ című könyvét és Ignác: „A méhészet“ című kisebb könyvét ajánljuk. Az elsőnek 20, az utóbbinak 4 pengő az ára. Kapható kiadóhivatalunkban.

Kérdés: Dinnye- és uborkamagokat mikor és hogyan kell gyűjteni? (B. P., Tótkomlós.) — **Felelet:** Magnyeres céljából a dinnyét és uborkát teljesen érett állapotban kell leszedni, sőt jobb a túlerőség a tövén hagyni. Levétel után a magvakat ki kell szedni a gyümölcsökből, alaposan megmosni és száraz, szellős helyen (nem napon!) megszáritani. Ha a magvak teljesen megszáradtak, zsákokban kell őket elraktározni.

Kérdés: Tengerink nagyon üszögös, mivel védekezhetünk ellene? (10.332. sz. előfizető.) — **Felelet:** A tengeri üszögjéttől csak úgy lehet szabadulni, ha évről-évre rendszeresen levágjuk az egész határbán azokat a kékes-zöld dudorokat a tengeri száráról, mely dudorok felszakadása után a spórák milliói hullanak szét és kerülnek a talajba. A dolog természetéből következik, hogy a felszakadás előtt kell a spóratartókat levágni és elégetni. A vetőmag csávázása a kukorica fűszögjénél semmit se ér. A buza csávázására sokféle, egyformán jó csávázószereink van (rézgálic, Porzol, Higosan, Germisan, Tillantín stb.), fontos azonban, hogy a használati utasítást pontosan betartsuk.

Kérdés: 1. Hány polgári iskola van Budapesten? 2. Hol lehet bélyegeket értékesíteni? 3. Lehet-e valamit kapni a Franck-kévedobozokból gyűjtött képes papírokért? 4. Közöl-e pontrejtvényeket a „Jézusom Öröme” című újság? (9571. számú előfizető.) — **Felelet:** 1. 21 polgári fiúiskola és 26 polgári leányiskola van Budapesten. 2. Nem tudjuk, milyen bélyeg-król van szó, így általánosságban válaszolni nem tudunk. Ma a bélyegkereskedők csak értékes bélyegeket vásárolnak. Forduljon a következő kereskedőkhöz: Bátorai A., IV., Városház-utca 12.; Szilágyi József, VIII., József-körút 7.; Jászai B., IV., Kossuth Lajos-utca 10. 3. Forduljon a Franck-gyár Budapesti képviseletéhez, I., Budafok-ut 62. 4. Forduljon az Ilicti újság kiadó-hivatalához vagy szerkesztőségéhez.

Kérdés: Érvényes-e még az Erzsébet királyné Szanatórium-országy? (B. J., Kaba.) — **Felelet:** A sorsjegy érvényes, húzókat is szoktak tartani, de a kihúzott eredmények oly csekély értékűek, hogy azokat felvenni nem érdemes. Jól teszi, hogyha még vár sorsjegyével, hátha egyszer valorizálják.

Kérdés: Kapható-e most a „Divat Újság” fűzőkönyve? (B. I., Dunaföldvár.) — **Felelet:** Tudomásunk szerint elfogyott. Csak antikváriusi forgalomban lehetne megszerezni.

Kérdés: Milyen végzettség kell ahhoz, hogy valaki fogtechnikus lehessen? 2. A felszabadult fogtechnikus végezhet-e fogorvosi munkát? (K. A., Bősárkány.) — **Felelet:** 1. Négy polgári iskola elvégzését kívánják ahhoz, hogy valaki fogtechnikus lehessen. — 2. Az inasévek elvégzése után állami érvényű vizsgát kell tenni és csak a vizsga után kezdhet gyakorlatot.

Kérdés: Hol lakik L. L. dr. törzsorvos ur? (Sz. K., Kőtelek.) — **Felelet:** Forduljon a Magyar Királyi Honvédelektanához igazgatóságához, Budapest, IX. ker., Timót-utca.

Kérdés: 1. Huszonöt éves vagyok, katona szeretnék lenni, felvesznek a honvédséghez? 2. Két gimnáziumot végeztem, folytathatnám-e tanulmányaimat? 3. Mennyibe kerül az A. fokkrém tubusonként? (Cs. A., Jászberény.) — **Felelet:** 1. Forduljon az illetékes parancsnoksághoz, azt megelőzően azonban beletekintjen a járási népgondozó kirendeltségébe. 2. Ha szorgalmas, úgy feltétlenül megadják a módot a továbbtanuláshoz. 3. Úgy tudjuk egy pengő

Kérdés: Hol van Budapesten a bolgár, oláh és görög konzulati hivatal? (9480. számú előfizető.) — **Felelet:** A bolgár királyi konzulátus Budapest, VI. ker., Andrássy-ut 6., a román királyi konzulátus Budapest, VI. ker., Teréz-körút 34., a görög köztársaság konzulátusa Budapest, VI. ker., Szekfű-utca 5.

Kérdés: Amerikába szeretnék menni. Hova forduljak felvilágosításért? (Előfizető, Bálmonostor.) — **Felelet:** Kimerítő választ kaphat a Magyar kivándorlókat és visszavándorlókat védő irodától; Budapest, VIII., Flumel-ut 4. Tessék azonban az irodával részletesen közölni a kívánságát és adatait. Válasz-bélyeget mellékeljen leveléhez.

Kérdés: 1. Hogyan kell kiszámítani valaminek a köbtartal-mát? 2. Milyen nagy a természetben egy négyzetméter? 3. Tizenöt esztendeje járok nagybátyám földjén keresztül. Most el akarja tiltani az átjárást, lehetséges-e? 4. Ha kerékpározom, azonnal izzadok, mit csináljak? 5. Hány kilogramm hőere-magot kell vetni egy katasztrális holdra? 6. Mikor kell több abrakot adni a lónak, ha dolgozik, vagy ha pihen? 7. Hol kaphatok kerékpárról és rádióról árjegyzéket? (P. V., Üledűlő.) — **Felelet:** 1. Az alapterületet meg kell szorozni a magassá-gal. Az alapterületet pedig úgy számítjuk ki, ha az például négyzög, hogy a hosszúságot megszorozzuk a szélességgel. Az így kapott szám az alapterület nagyságát adja meg. 2. Egy olyan négyszög alakú terület, melynek mindegyik oldala egy méter. 3. Abban az esetben, ha nincsen szolgálat bekebelezve, úgy eltilthatja. 4. Nem tudjuk, mi lehet az oka, lehet, hogy talán gyengeség. Orvosszert mi innen távolról nem ajánlha-tunk, forduljon orvoshoz. 5. Vörös herét és fehér herét jó márciusban, áprilisban vetni. Ilyenkor, ha takarmányuk akarja, soros vetésben katasztrális holdanként a vörös heréből 8—12 kilogramm, a fehér heréből pedig 4—5 kilogramm vető-mag szükséges. Biborherét összel vessen. Ennek vetőmagszük-séglete holdanként soros vetésben 12—16 kilogramm. Remélhető széntatermés 14—20 métermássa. Magtermés 3—4 métermássa. 6. Ha dolgozik. 7. Kérjen Láng Imre cégtől, Budapest, VI., Teréz-körút 3. Rádiójegyzéket kérjen Barta és Társa rádiókeres-kedőtől, Budapest, VI., Podmaniczky-utca 39.

Kérdés: Hol érdeklődhetem a folyamórséghez és vāmórség-hez való felvételi ügyében? (Egy hű olvasó.) — **Felelet:** A folyamórség központi parancsnoksága Budapest, III., Laktanya-utca 33. szám alatt; a vāmórkertületi parancsnokság Budapest, VI., Lehel-utca 35. szám.

Kérdés: Fizetik-e már a vitózségi érempótdijakat? (10.311. számú előfizető.) — **Felelet:** Még nem; talán a közeljövőben rákerül az érempótdijak rendezésére a sor.

Kérdés: Milyen festékekkel vonjam be WC-kim vasalók-részt? (A. I., Kiskőrös.) — **Felelet:** Hozasson Láng Imre cégtől (VI., Teréz-körút 3.) zománclakkot. Feketéből egy doboz 72 fillér, színesből 80 fillér és a portoköltés.

Kérdés: Az 1928-ban megállapított rokkantsági illetéke-met még mindig nem utalják ki, miért nem? (K. J., Kistarjas.) **Felelet:** A „Vasárnap” május hó 26-iki, 21-ik száma cikket írt erről. Tessék azt gondosan elolvasni.

Kérdés: Ausztráliai hajóstársaságnak mi a címe? (Körös-szegapáti előfizető.) — **Felelet:** Több ilyen társaság van, így például az Orient Line, a Norddeutscher Lloyd stb. Közelebbi felvilágosításért tessék az Idenforgalmi, Beszerzési és Uta-zási részvénytársasághoz fordulni: Budapest, V., Vigadó-tér 2. Ez a magyar társaság a hajóstársaságok magyarországi meg-bizottja. Válaszbélyeget mellékeljen leveléhez.

Kérdés: Hol lakik Grabovszky Miklós miniszteri taná-csos ur Ő méltósága? (F. J., Kiskőrös.) — **Felelet:** Budapest, IV., Egyetem-utca 1.

Egy hű előfizető. Parafin-befecskendezéssel valóban segí-teni tudnak az orr formátlanságán. Tessék a következő címre írni közelebbi felvilágosításért: László Ernő dr. orvos, Buda-pest, IV., Szervita-tér 5.

Kérdés: 1. Hol kaphatnék plisszirizó gépekről árjegyzéket? (B. P., Tótkomlós.) — **Felelet:** Lakos Árpád plisszégép-gyára-ban, Budapest, VII., Thököly-ut 109. szám.

Kérdés: 1. Mit jelent ez a szó: „Fleischer”? 2. Hol kapható Petőfi élettörténete és milyen áron? (K. Gy. Zagvaróna.) — **Felelet:** 1. Mészáros. 2. Kiadóhivatalunkban kapható Horváth János „Petőfi” című műve, ára 7 pengő.

Kérdés: Hol kaphatnék faj háziinyulat? (B. J.) — **Felelet:** Tessék Valent Györgyhöz fordulni: Cinkota, Petőfi-ut 13. szám.

Kérdés: Tizenkilenc éves múltam, a csendőrséghez akarok menni. Hova forduljak? (A. J., Izsák.) — **Felelet:** Forduljon a csendőrségi felügyelőséghez, Budapest, I., Attila-u. 69. Levelé-hez válsz-bélyeget mellékeljen.

Kérdés: Közösen műtrágyát rendeltünk a Szuperfoszfát Rt.-től, megkaptuk-e kedvezményesen? (8772. sz. előfizető.) — **Fe-lelet:** Igen.

Kérdés: Nem tudok belemegodni a 25 százalékos rokkant-ságom megállapításába. Hova forduljak orvoslásért? (Régi elő-fizető, Bölske.) — **Felelet:** Egy pengő hatvan filléres bélyeggel ellátott kérvényt küldjön be a m. kir. népjóléti és munkaügyi minisztériumhoz, Budapest, I., Lánchíd-utca 2.

Kérdés: Mi a címe Schandl Károly dr. ny. államtitkár ur-nak? (Á. J., Nagyhajomd.) — **Felelet:** Országos Központi Hí-telészervekhez, Budapest, V., Nádor-utca 22.

Kérdés: A lovascsendőrséghez szeretnék menni, hova for-duljak? (M. F., Iránca.) — **Felelet:** Forduljon a m. kir. csend-őrségi felügyelőséghez, Budapest, I., Attila-utca 69. Leveléhez válsz-bélyeget mellékeljen.

Kérdés: Hova forduljak széna-eladás végett? (Előfizető, Felsőgalla.) — **Felelet:** Forduljon a Magyar Mezőgazdák Szö-vekezetéhez (V., Alkotmány-utca 29.), vagy Klein Lajos-céghez (V., Alkotmány-utca 5.), vagy Helicz Leó-céghez (VI., Lehel-utca 26.).

Kérdés: 1. Olasz tengerész szeretnék lenni, hová forduljak? 2. Kell-e fizetni a „Vasárnap”-ban megjelenő tandésért? (Hű olvasó, Tamási.) — **Felelet:** 1. Nem írja meg, hogy milyen minőségben akar lenni olasz tengerész. Olasz kereskedelmi ten-geresz, vagy pedig haditengerész akar lenni? Haditengerész csak olasz állampolgár lehet. Kereskedelmi tengerész lehet nem olasz állampolgár is. Mielőtt matróz lenne, két-három évig kell valamiképp hajón inaskodnia. Az inasévek után matróz lehet. 2. A „Vasárnap”-ban megjelenő tanácsokért fizetni nem kell. Ellen-ben ha levélben akar választ, úgy bélyegre és a levélpapír köl-tése fejében 32 fillér értékű bélyeget mellékeljen.

Kérdés: 1. Hol van a Szent István Társulat kiadóhivatala? 2. Szent Antal lapja kiadóhivatala hol van? 3. Hol kapható vil-lamos zseblámpákról árjegyzéket? (E. F.) — **Felelet:** 1. Buda-pest, VIII., Szentkirályi-utca 28/30. 2. Budapest, Ferenciek-tere 7. szám. 3. Láng Imre Budapest, VI., Teréz-körút 3. szám.

Kérdés: 1. Mi az értéke az 1921. évi augusztus havi 22.000 koronának? 2. Hol lehet a mézet legjobban értékesíteni? (Sz. Gy., Medgyesgyháza.) — **Felelet:** 1. Körülbelül 400 pengő. 2. Legjobban értékesítheti, ha kicsinyben adja el. Most a mézre nincsen nagy kereslet. Forduljon az Országos Magyar Méhészeti Egyesülethez és onnan kérjen megfelelő címeket.

REJTVÉNYEK

1. Pontrejtvény.

e . e . e . e . . . e . f . h . r . é . z . k . r . s . e .

(Beküldte Schleicher József Gyuláról.)

2. Szórejtvény.

épület I hamis DÁS

(Beküldte Vallyon Irmus Tizsasülyről.)

3. Pontrejtvény.

A . ó . ó . a . n . m . e . l . s . o .

(Beküldte Kovács Lukács Kisujszállásról.)

4. Szórejtvény.

Jár a birka ÁSZ a $\frac{\text{csacsi}}{o}$
agyag lángol ÉR A testrészt A
(é=1)

(Beküldte Vallyon Klári Tizsasülyről.)

5. Pontrejtvény.

A . i . y . n . m . s . ó . l . a . a . ö . ü . k . z .

(Beküldte Vallyon Éva és Járomi Barna Tizsasülyről.)

6. Szórejtvény.

szomorúság V 3 P 50 f

(Beküldte Kovács Pál Rédcseről.)

7. Szórejtvény.

X I m S S

(Beküldte Somogyi Istvánné Börcséről.)

8. Pontrejtvény.

. d . i . t . n . l . m . g . d . d . a . h . s . n . t . e .
z . d . a . y . o . o . b . n

(Beküldte Farkas Ferenc Biharnagybajomról.)

9. Szórejtvény.

a dísznő teszi $\frac{i}{A}$ ne légy boldog!

(Beküldte Boda István Törökszentmiklósról.)

10. Pótlórejtvény.

— ang — rany — óza — énes — ebes — ien
— rom — ét — ó — ideg — verz — iet
— erő — rsó — ád — obos

(Beküldte Peti János Liszórol.)

11. Szórejtvény.

TEG NAP HOL

(Beküldte Szűcs János Perekedről.)

12. Szórejtvény.

vásárol a hidrogén
(é=e)

(Beküldte ifj. Borsos István Szigetszentmiklósról.)

13. Pontrejtvény.

B . d . p . s . s . é . e . f . v . r . s

(Beküldte László József Putnokról.)

14. Szórejtvény.

ükapa öreg Y
(ó=ö)

(Beküldte Kálmán János Hajduszoboszlórol.)

15. Szórejtvény.

Ri szalma épület

(Beküldte ifj. Csizmadic Károly Tibolddárórol.)

16. Szórejtvény.

M $\frac{1 P 20 f}{é}$ e e e t hitetlen e e e a a $\frac{g}{é}$ y N e e e e

(Beküldte Elbert Mancsi Kálozról.)

A rejtvények helyes megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával a 40-ik számban közöljük.

A 34-ik számban közölt rejtvények helyes megfejtése:

1. Szórejtvény: Néger nő.
2. Szórejtvény: Kötvény.
3. Verses számrejtvény: Patkószeg.
4. Névrejtvény: Szentgyörgyhely.
5. Szórejtvény: Gabonakereskedő.
6. Pontrejtvény: Egyszer esik esztendőben karacsony.
7. Szórejtvény: Pénzköltő.
8. Szórejtvény: Közeledik az ősz.
9. Számrejtvény: Huszan.
10. Szórejtvény: Operencia.
11. Szórejtvény: Velence.
12. Szórejtvény: Dal a rab madárról.
13. Szórejtvény: Eszes kölyök.
14. Pontrejtvény: Rákosi Jenő.
15. Számrejtvény: 54 férfi, 18 nő.
16. Szórejtvény: Halál ellen nincs orvosság.

Jutalomkönyvet nyertek: Illés Józsa (Nemesgulács), Soltész Rudolf (Tiszadörs), Törteli Imre (Kiskunfélegyháza), Zerniczky András Gyöngyöstarján), Kardics Jenő (Gógánfa).

Helyesen megfejtették: Ifj. Borus László, Illés Józsa, ifj. Borsos István, ifj. Kern János, id. Bayer József, Soltész Rudolf, ifj. Rencsicsovszky István, Buják Ilonka, Kerkapály Babu és Bözse, ifj. Rajos József, Kardics Jenő, Zerniczky András, Törteli Imre, Vörös Vince.

A 35-ik számban közölt rejtvények helyes megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával jövő héten közöljük.

TILLANTIN nedves és szárazpácok fogyasztása évről-évre nagymértékben EMELKEDIK

MAGYAR MEZŐGAZDÁK SZÖVETKEZETE | MEZŐGAZDASÁGI ÉS IPARI VEGYSZEREK KERESKEDELMI R.-T.
BUDAPEST, V., ALKOTMÁNY-UTCA 29. | BUDAPEST, X., HÖLGY-UTCA 14.

LAKODALOM.

VIDÁM REGÉNY. — IRTA: NYÁRY ANDOR.

(7. Közlemény.)

3.

A lacikonyhák tájára új vendég érkezett. Szép, tüzről pattant özvegy menyecske. Kovácsné.

Ő is a szomszéd faluba valósi volt, mint a társaság többi tagja, köztük a suszter-majszter is.

A menyecske a hóna alatt most vásárolt melencét szorongatott. Látszott rajta, hogy sietett s hogy élénk ragyogású szemével keres valakit.

Amint a susztert megpillantotta, hozzá ment és a falubelijéhez illően, barátságosan köszöntötte:

— Aggy Isten, majszter ur!

A suszter szeme felcsillant a szemrevaló menyecske láttára s meleg szóval viszonzta a köszönését:

— Magának is, lelkem!

És megkérdezte tőle:

— Mi jóban jár erre?

Édes gondolata támadt. Kicsit közelebb lépett a menyecskehez. Körülnézett, hogy a szavát nem hallja-e valaki, aztán titkosan suhant ajakán a szó:

— Tán engem keres?

Mert szó, ami szó, régóta szerette már a menyecske két s több izben célzott is rá, hogy ha — ő is úgy akarná, hát hamarosan megtarthatnák a lakodalmat.

A menyecske azonban tudni sem akart erről.

Neki már volt valakije. Jómódu, kedvére való, aztán nem is ismeretlen özvegy ember.

Vicának, a lányának a körösztapja. Egyszóval a komája, a komám uram.

De erről nem szólt még senkinek. A koma sem szólt. De hát nem azért asszony az asszony, hogy meg ne érezzen olyan dolgokat, amik majd csak ezután válnak esedékessé.

A koma szeméből is nem egyszer rávillant már ez az esedékesség.

Igy nem csoda, ha a suszter majszter szíves és meleg érdeklődésére, hogy:

— Tán engem keres?

Csipősen válaszolta:

— Eltalálta, galambom! Egyéb dolgom nincs.

S kacarászva hullatta a szót:

— Magát akkor is látom, mikor nem akarom.

Mert a derék majszter bizony elég gyakran járogatott a háza körül.

A suszter mosolygott:

— No lám! De őszintén kimondta!

Kovácsné a megjegyzésre nem felelt, hanem rátért jövele valódi okára:

— A lányomat nem látta erre?

Vicát? — kérdezte a suszter s megcsóválta a fejét. — Nem láttam erre.

— Ferkót se?

— Azt se.

Ferkó volt Vica olyan völegényfélje. Még nem

váltott jegyet vele, de már tudta mindenki, hogy a szerelmüknek előbb-utóbb ez lesz a vége.

Jóraláló legény volt, elég módos is. Mi kifogás lehetne ilyen legény ellen.

Nem is volt sem az anyának, Vicának meg éppen nem. Csak a komámuram zsörtölődött néha. Vicát, a kis körösztányát nagyon szerette s tudja Isten miért, valami bogara volt a legény ellen.

Kovácsné a nemleges feleletre, megcsóválta a fejét: — Ejnye, nő! — elégedetlenkedett. — Azt mondták, hogy ide jönnek és innét megyünk haza.

A suszter megjegyezte:

— Ilyen hamar?

Kovácsné az égre nézett:

— Mindjárt esteledik.

A suszter is megjártatta szemét a szürkülő égen s mivel látta, hogy a menyecske valóban igazán van, a közeledő este, meg a mellette álló özvegy hamis gondolatra csiklandozta.

Az asszony felé fordult, mélyen belenézett a szemébe, aztán félremagyarázhatatlanul megszólalt:

— A kocsimon magam megyek haza.

Kicsit megállt a szóval, majd titkosan, vágyón simogatott a szava:

— Ha úgy akarná...

Izgalomban nagyot nyelt:

— Magát is elvinném.

És lázasan leste a menyecske választást.

De Kovácsné megriszálta a derekát:

— Ojjj, — mondta hetykén, — van énnékem mien hazamennem!

És elfordult a szerelmes embertől.

A suszter megszelidült egy kicsit:

— Hiszen nem is azért mondom, — védelmezte magát s kényelmetlenül húzogatta a vállát. — Csakhát nő!

És megint hamiskodni kezdett:

— Alovak lassan ballagnak, — beszélt, hogy az akaratos menyecske szívében hangulatot keltsen az utazáshoz. — Az éjszaka meg csendes.

Rápislantott Kovácsnéra:

— Nem lehet tudni, mire jó az ilyen utazás!

S bizonyításképpen megfogta a kezét.

Kovácsné elkapta a kezét és rászólt:

— Kuss te!

És ránézett a javíthatatlan majszterre:

— Már megint kezdi!

A suszter kicsit megsértődött az elutasításra:

— De nagyon rátartós egy idő óta, — mondta szemrehányón és hamisan beszélt. — Tán van már valakije, aki özvegyiségében megvigasztalja?

Mert a komám uramról neki sejtelve sem volt.

A gyanúsításra Kovácsné asszony jó vére foghegyre kergette benne e szavakat:

— Volt is, van is! — mondta hetykén, aztán vállat vont. — Kinek mi köze hozzá!

A suszter ez újabb elutasításra ide-oda hajtogatta a fejét, végül megszólalt:

— Közöm éppen nincs hozzá...

A menyecske nézett:

— De ha a feleségem lenne...

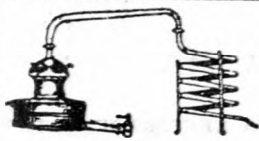
Elhallgatott.

Kovácsné sem szólt.

A suszter szeme megvillant:

— Én se vagyok utolsó ember! — mondta rátartón és kidüllesztette a mellét.

(Folytatjuk.)

Máthé András

vörösréz árugyár, UJPEST.

Gróf Károlyi-utca 17. szám.

Telefon: Ujpest 18.

Legmodernebb pálinkafőzőkészülékek raktára.
Kérjen árajánlatot — Nyugattól B villamossal.

VÁSÁROK JEGYZÉKE

Szeptember 15-én, vasárnap.

Ló, marha, sertés- és kirakodóvásár: Jászárokszállás, Kiskundorozsma, Szabadszállás, Turkeve.

Szeptember 16-án, hétfőn.

Ló, marha, sertés- és kirakodóvásár: Ádánd, Cigánd, Drávafok, Fertőszentmiklós, Kál, Kálló, Körösladány, Kőtelek, Magyarboly, Mezőkeresztes, Mohács, Paks, Püspökhatvan, Répceszemere, Sárbogárd, Szany, Szászvár, Szöny, Tiszacsépe, Veresegyház, Veszprém, Zagyvarékás. — Ló- és kirakodóvásár: Magyaróvár. — Kirakodóvásár: Ózd, Tatabánya. — Ló, marha- és kirakodóvásár: Somlóvásárhely, Somogyuszil, Tamási. — Ló, marha- és sertésvásár: Székesfehérvár.

Szeptember 17-én, kedden.

Ló, marha, sertés- és kirakodóvásár: Kálló. — Ló, marha- és kirakodóvásár: Bicske, Patca, Tamási, Török-koppány. — Sertés- és kirakodóvásár: Borsodnádásd. — Marha- és kirakodóvásár: Csipkerek.

Szeptember 18-án, szerdán.

Ló, marha, sertés- és kirakodóvásár: Alsónémedi, Városföld. — Ló, marha- és kirakodóvásár: Bicske, Gamás, Somogy-szob. — Marha- és kirakodóvásár: Ikervár. — Sertés- és kirakodóvásár: Rudabánya.

Szeptember 19-én, csütörtökön.

Ló, marha- és kirakodóvásár: Balatonendréd.

TRÉFÁK

Ami nem számít.

— Hány éves vagy flacsám? — kérdi a tanfelügyelő az egyik beteges flutól.

— Tíz, de tulajdonképpen már tizenegy volnék, de egy esztendőig beteg voltam.

(Beküldte Böhm György.)

Zongoraórán.

Könné akkor lép be a szobába, mikor a zongoratanító megcsókolja a lányát.

— Hé! — rivall rá — hát ezért fizetek én magának?

— Nem kérem, — mondja a tanító — ezt ingyen csinálom.

(Beküldte Baticz Kálmán Szabadhidvégről.)

Angyal vagy ördög?

Kérdezik a cigányt, hogy mi szeretne inkább lenni: angyal-e vagy ördög?

— Ördög! — feleli a cigány.

— És miért?

— Hát csak azért, mert a dádé, mikor megharagszik a leányára, mindig azt mondja neki, hogy vigyen el az ördög.

(Beküldte Kamu Péter Szapocéről.)

Célszás.

— Hát ön miért nem kívánt nekem boldog újévet? — kérdi a nagykereskedő egyik alkalmazottjától.

— Nehogy azt méltóztassék gondolni, hogy az újévi ajándék reményében teszem.

(Beküldte Almásy Ferenc Püskiből.)

Melyik jobb?

Az egyik cseléd beszéli a másiknak, hogy a gazdája nagyon rossz és egy nap tízszer is megharagszik.

— Hej, pajtás, akkor az enyim jobb, — feleli a másik — az egy esztendőben csak kétszer haragszik meg, de egy harag fél-évig tart.

(Beküldte Mester János.)

Rettenetes fenyegetés.

Vándorlegény, akit kibotak a koresmából, mert nem fizetett:

— Csak még egyszer dobjatok ki, akkor aztán sohasem jövök többé ide.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

A. F., Püski: Tréfáiból közölni fogunk. — G. A., Potyond: Rejtvényéből közlünk. — N. B., Potyond: Versében kedves hazafias érzés csillan meg, de annyira kezdetleges alkotás, hogy még nem közölhető. — K. L.: Tessék a rejtvényt teljesen elkészítve beküldeni hozzánk. Kérjük, közölje velünk pontos címét, mert máskülönben a könyvet nem tudjuk eljuttatni. — Ifj. N. L., Dunaremete: Válogatunk belőlük. — Mosonszentmiklósi Hangya Szövetkezet: Sajnálattal közöljük, hogy a rejtvények megfejtése későn érkezett be hozzánk. — G. J., Háromfa: Közlünk belőlük. — Ifj. Cs. N. J., Kaposszentbenedek: Rejtvényéből válogatunk, tréfája jó. — V. V., Kisbicsérd: Rejtvényéből közlünk, tréfáját viszont fogja látni. — B. L., Györköny: Rejtvényt közöljük. — Güllmann József: Kérjük, közölje velünk pontos címét, mert a cím hiányában lefelé nem tudjuk postára adni. — A. M.-né, Piricske: Rejtvénye jó, közölni fogjuk. — Sz. P., Egyek: Ha a közölt rejtvények közül ötöt helyesen megfejtett, már részt vesz a sorsoláson.

VÁSÁR ÉS PIAC

(Fővárosi árak szeptember hó 9-én.)

GABONATÖZSDE.

Készárupiac.

A készárupiacon jegyzett árak olyan terményekre vonatkoznak, melyeket az eladó azonnal (prompt) szállítani, a vevő azonnal fizetni köteles. Ezek az árak tehát a termények valóságos forgalmi árát jelentik, Budapesten.

Buza, tiszavidéki, új, 77 kg-os 22.35—22.55, 78 kg-os 22.60—22.80, 79 kg-os 22.85—23.05, 80 kg-os 23.15—23.45, felsőtiszai 77 kg-os 21.95—22.15, 78 kg-os 22.15—22.35, 79 kg-os 22.35—22.55, 80 kg-os 22.45—22.65, fejmérgyei, bácskai, dunántúli és pestvidéki 77 kg-os 18.00—22.00, 78 kg-os 22.00—22.20, 79 kg-os 22.20—22.40, 80 kg-os 22.30—22.50. — Rozs, pestvidéki 16.90—17.05, más 16.85—17.00, sörárpa 21.00—23.50, egyéb 19.00—20.50, takarmányárpa 15.75 16.25, elsőrendű 16.75—17.25. — Köles 13.50—14.00. Zab, új 13.25—13.75, elsőrendű új 15.50—16.00. — Tengeri 21.25—22.00. — Repce 48.00—50.00. — Korpá 12.00—12.25.

Határidőpiac.

A határidőpiacra jegyzett árak olyan terményekre vonatkoznak, melyeket az eladó csak bizonyos idő múlva köteles szállítani, a vevő pedig ugyanakkor fizetni. Ha valaki például májusban novemberi búzát vesz, illetőleg elad, akkor az eladónak novemberben kell leszállítani a búzát, a vevőnek pedig ugyanakkor kell fizetni az árát.

Buza októberre 23.01—23.02, márciusra 25.41—25.42. — Rozs októberre 18.16—18.18, márciusra 20.36—20.38. — Tengeri májusra 18.35—18.36 pengő métermázsánként.

Az új buza és új rozs ára.

1929. évi szeptember hó 9-én az új búzáért 23.01—23.02 pengőt, az új rozszért 18.16—18.18 pengőt fizettek.

Liszt. A nyílt piacokon: Buzadára 46—52, duplanullás finom tésztaízű 40—42, nullás 40—42, kettes főzöliszt 38—48, négyes kenyérliszt 36—38, hatos 32—36 fillér kilogrammonként.

Magpiac. (Mauthner Ödön Magtermelő és Magkereskedelmi Rt. heti jelentése.) Biborhermag: Csekély forgalom mellett ára némileg csökkent. Szőszöbüköny: E héten élénkebb kínálat volt, de hiányzik a kiföldi kereslet, jegyzése valamivel alacsonyabb. Lóhermag: Az eddigi jelentések szerint a termés éjónak írkézik, a mag minősége is tulajdonképp jó. Lucernamag: A termés gyenge, ára még nem alakult ki. Pannonbükönynek, szőszöbükönynek, őszí borsónak állandóan igen jó kereslete van, őszí vetésre való fúmagvak iránt is élénk érdeklődés mutatkozik. — A Magyar Magkereskedők Országos Egyesületének hivatalos jegyzései 100 kilónként, nyersárúért, Budapesten: biborherre 65—75, baltaacim 35—40, Viktória borsó 28—32, Express borsó 23—24, tavaszi büköny 22—24, szőszöbüköny 44—48, napraforgó fehér, idei termés 32—35, napraforgó vegyes, idei termés 19—21, mák 105—107, vörös köles, idei termés 15—15.50, vegyes köles 15—16, mustármag fehér 38—42, barna mustár 40—45 pengő.

Ábraktakarmányiac. Árpakörpa 14.50, buzakonkoly 13.50, buza 13.25—13.50, buzaárkarmányliszt 15, konkolydara 14—14.25, lenmagpogácsa 26, napraforgópogácsa 23.50, repecpogácsa 20, répaszelet, szárított 13.25—13.50, rozskonkoly 13.50, rozskörpa 13.50—13.75, rozstakarmányliszt 15, szójababpogácsaliszt 34, tökmagpogácsa 26 pengő métermázsánként.

Takarmányvásár. Réti széna, elsőrendű, 6 8—9,50 réti széna, másodrendű, 6 7—7,80, réti széna, harmadrendű, 6 5—6,80, lucerna 8,50—13, lucernaszéna és búkkönyveverék 10,30—12, zabosbúkkönyveverék 8—9, alomszalma, elsőrendű 4—5, alomszalma, másodrendű 3—3,80 pengő méterátszámként.

Vágómarhavásár. Legjobb minőségű ökrök 110—128, kivételesen 138, közepes 80—108, gyöngye 56—78, legjobb minőségű bika 106—120, közepes 92—104, gyöngyebb 60—90, legjobb minőségű tehén 100—116, közepes 72—98, gyöngyebb 50—70, bivaly 70, növedékmárha 70—104, ki-csontozni való marha 36—50 fillér kilogrammonként élőszuliban.

Szörömarhavásár. Belsőföldi szópós, elsőrendű 1,44—1,52, kivételesen 1,60, másodrendű 1,30—1,40 pengő kilogrammonként élőszuliban.

Nyestészmarhák és jármosökrök. Elsőrendű belföldi jármosökrök (tarka) 1—1,04, elsőrendű belföldi jármosökrök (fehér) 0,98—1,02, 1½—2 éves üszök 0,98—1,02, 1½—2 éves tinók 0,98—1,02, fiatal friss fejűstebén 1,40—1,50 pengő kilogrammonként élőszuliban.

Sertésvásár. Könnyűsertés 142—154, közepes 154—162, nehéz 162—168 fillér kilogrammonként élőszuliban.

Gyapjú. Homokos vagy gyengébb gyapjú 1,50—1,80, középminőségű fésűs vagy szövetyapjú 1,70—2, jóminőségű szövetyapjú 2—2,20, finom minőségű szövetyapjú 2,20—2,40, gyengébb minőségű báránnyapjú 1,40—1,50, középminőségű báránnyapjú 1,50—1,70, jobb minőségű báányapjú 1,60—1,80, finom báránnyapjú 2—2,20 pengő kilogrammonként.

Husvásár. Marhahús a nyílt piacokon: Vesepecsenye, tisztított 440—720, rostélyos, vastag hátszín, felsől, fehérepcsenye, gömbölyű felsől 240—340, fartsó, hátszín, csontos oldalas, tarja, szegye 180—320, gulyásnak való 120—200 fillér kilogrammonként. — **Borjúhús:** Felsőzetelt comb 360—520, sütnivaló 200—420, pörköltnek való 180—260 fillér kilogrammonként. — **Juh- és bárányhús:** Juhcomb 180—240, gerinc, lapocka 140—220, pörköltnek való 120—200 fillér kilogrammonként. — **Sertés:** Friss karaj 320—440, friss comb, tarja, lapocka 280—320, friss oldalas 220—280, kocsonyának való 80—120, vese velővel 200—260, füstölt helybeli karaj, tarja, lapocka, oldalas 260—440, olvasztani való szalonna 220—240, sózott kenyérszalonna 230—280, füstölt 240—280, hárj 250—270, zsíros tepertő 200—280, helybeli sertészsír 240—260 fillér kilogrammonként.

Nyersbőr. Marhabőr, magyar (25—39½ kg-os) 1—1,10, (40—49½ kg-os) 0,90—1, (50 kg-on felül) 0,80—0,90, marhabőr, tarka (25—39½ kg-os) 1,10—1,20, (40—49½ kg-os) 1—1,10, (50 kg-on felül) 0,90—1, borjubőr (hosszu lábbal) 2,10—2,20, juhbőr 0,90—1 pengő kilogrammonként.

Baromfi és tojás. Élő állatok a nyílt piacokon: Tyúk 300—500, csirke 120—350, rucn 300—800, lud 800—1500 fillér darabonként. — **Élő állatok:** Tyúk 240—300, csirke 240—120, hizott ruca 240—320, lud, hizott 250—320, ludmáj 400—1000, iudzsír és hárj 300—400, ludapróék 180—220 fillér kilogrammonként. — **Tojás:** Friss teatojás 12—14, főzőtojás 10—12 fillér darabonként.

Vad. A nyílt piacokon: Özomb kg. 360—400, gerinc kg. 800—900, vaddisznó-gerinc kg. 300—350, comb kg. 300—350, fogoly darabja 180—260 fillér.

Hal. Élő állatok a nyílt piacokon: Harsna 500—600, ponty 280—300, kárász 140—160, compó 200—220, keszeg 100—120 fillér kilogrammonként. — **Kék:** Folyami rák 10—60 fillér darabonként.

Tej és tejtermékek. A nyílt piacokon: Teljestej 37—40, lefőltözött 16—20, joghurt 100—170, tejszín 240—360, tejföl 180—200, centrifugált teavaj, tömbben 460—540, 10 dkg-os csomagolásban 540—680, főzővaj 400—500, szedett vidéki vaj 400—500, juhvaj 460—480, tehéntúró 100—120, sovány tehéntúró 70—90, juhtúró 300—360, kevertúró 240—280, hazai ementáli sajt 680—720, hazai trappista 340—400 fillér kilogrammonként.

Száraz fűszerek és száraz tészta. A nyílt piacokon: Lenese 80—120, hántolt egész borsó 80—120, feles 80—120, fehér, aprózemű 80—100, nagyzemű 70—144, színes 60—120, finom Árpáknak 80—110, durva 60—80, tojásos tarhonya 120—140 fillér kilogrammonként.

Zöldség. A nyílt piacokon: Sárgarépa zöldjével, csomója 2—16, petrezselyem zöldjével, csomója 2—16, zeller, újlónag, zöldjével, darabja 2—8, kalarábé zöldjével, darabja 2—6, vöröshagyma zöldjével, csomója 3—6, makói vöröshagyma kg. 14—18, közönséges vöröshagyma kg. 10—16, fokhagyma zöldjével kg. 40—70, cékla kg. 10—30, hazai fejeskáposzta, nyári kg. 10—20, kelkáposzta kg. 10—20, vöröskáposzta kg. 20—40, burgonya, rózska, kg. 10—14, Ella kg. 8—12, tömör csipkerépgomba kg. 200—360, tinóru gomba kg. 180—300, székfűgomba kg. 180—300, fekete retek kg. 10—24, hónapos retek csomója 10—14, savanyított való ugorok kg. 12—30, salátának való kg. 6—16, cecetes ugorok kg. 100—140, kovászos kg. 40—50, apró, hogyes zöldpaprika, darabja 1—2, töltési való, drb. 2—4, savanyított zöldpaprika kilogrammja 80—200, főzőtök kg. 4—8, gyalult kg. 16—20, paradicsom, érett, kg. 10—20, zöldbab kg. 50—60, zöld vajbab kg. 50—80, kifejtett kg. 80—130, hüvelyes zöldborsó kg. 70—120, kifejtett kg. 60—240, zöld tengeri csó, darabonként 3—8, sóska kg. 20—40, tisztított paraj kg. 16—30, főzött paradicsom literje 70—100 fillér.

Gyümölcs. A nyílt piacokon: Nemes fajalma kg. 50—100, közönséges kg. 15—70, nemes falkörte kg. 50—120, közönséges 20—50, hazai aszatszilva kg. 100—120, szilvaiz kg. 120—160, gyümölcsiz kg. 160—320, befőzni való ringló, nemes kg. 50—100, görögdinnye, faj, kg. 8—12, közönséges kg. 5—8, sárgadinnye, közönséges, kg. 8—14, sárgadinnye, faj, kg. 16—30, csenegetőzök kg. 60—120, kevert kg. 50—60, közönséges kg. 30—40, borjak való kg. 30—45, őszibarack, befőzni való kg. 50—140, keménybűjű dió 120—140, dióbel 400—600, mogyoró, hazai, kg. 220—240, héjazott mogyoró kg. 360—440, héjazott mandula 600—800 fillér kilogrammonként.

Fűszer, mák, méz és háízszappan. A nyílt piacokon: Édes nemespaprika 700—800, félédes, gulyás 500—600, rózsapaprika I. 480—560, erős II. 300—400, kereskedelmi II. 240—280, kék mák 140—160, közönséges 120—140, pergetett méz 240—280, házi színezappan 140—160, közönséges háízszappan 96—128 fillér kilogrammonként.

Paprika. Termelői árak Szegeden: Csövespaprika fűszerként 3,50—6,50, édesnemes paprika kg-ként 4—4,50, félédes paprika kg-ként 3,40—3,70, rózsapaprika kg-ként 2,70—3,20, másodrendű paprika kg-ként 1,10—1,50, harmadrendű paprika kg-ként 0,40—0,60 pengő. — **Kalocsa:** Édesnemes paprika kg-ként 4,20—4,50, rózsapaprika kg-ként 3,60—3,80, másodrendű paprika kg-ként 1—1,60, harmadrendű paprika kg-ként 0,50—1 pengő.

Fapiac. Gyenge fizetmenet mellett a puha- és keményfapiac árai teljesen változatlanok, míg a tűzfában a csekély készletekre való tekintettel emelkedő árak kerülnek felszínre. Belsőföldi száraz árú 230—260, importfa 245—275 pengő vagononként.

Idegen pénznemek vételi és eladási ára szeptember hó 9-én. Az elő szám azt az összegzet jelenti, melyet kapunk a banktól akkor, ha eladunk idegen pénzt. A zárójelben lévő szám azt az összegzet jelenti, amelyet nekünk kell a banknak fizetni, ha idegen pénzt vásárolunk. **Egy pengőnél többre kerül egy darab:** Angol font 27,68 (27,83); dollár 5,70 (5,72); holland forint 2,28 (2,29); német márká 1,36 (1,36—1,37); svájci frank 1,9 (1,10) pengő. — **Egy pengőnél kevesebbe kerül egy darab:** Csehkorona 16,87 (16,97); szerb dinár 9,96 (10,04); francia frank 22,25 (22,55); lengyel zloty 64,03 (64,35); oláh leu 3,36 (3,40); olasz lira 29,85 (30,15); spanyol pezeta 84 (84,70); osztrák schilling 80,40 (80,80) fillér.

Arany- és ezüstpénzek: Huszoronás arany 22,90 (23,10); ezüst egykoronás 0,39 (0,40); forintos 1,04 (1,08); ötkoronás 2 (2,10) pengő. Szinarany kilogrammja 3800 (3820), színézüst 97½ (99,5) pengő.

FELELŐS SZERKESZTŐ: MAYER EMIL.
KIADJA: AZ ÚJ BARÁZDA LAPKIADÓ RT.
FELELŐS KIADÓ: FARAGÓ ALADÁR.

Mravkó József atóda
Gyurusz György
puskaműves és fegyverkereskedő
Budapest, Károly-körút 22
(Röser-bazár udvarban.)

ELVÁLLAL: mindenféle fegyver javítását, átalakítását és felújítását. **ELAD:** elsőrendű gyártmányú golyós, sörétes, ismétlő és automata vadászfegyvereket, pisztolyokat, revolvereket. Legjobb minőségű mindennemű golyós, sörétes töltények, löszerek.

Gyűjtsünk előfizetőket a
VASÁRNAP számára!

SZAKORVOSI RENDELŐ

VII. Rákóczi-ut 32. I. em. 1.
(Rókussal szemben).
Rendelés egész nap.

gummik 6.50 P-től, belsőek 8.10 pengőtől. **LÁNG JAKAB & FIA** kerékpárnagykereskedők. Budapest, VIII., József-körút 41. Árjegyzék 1000 képpel ingyen. Alatt 1929

33 év óta a világot uraló eredeti angol

THE CHAMPION ROYAL STAR KERÉKPÁROKAT

havi 16 és 20 P. részletre. Kerékpáralkatrészeket: lánc, pedál, nyeregket stb. nagyban gránit. Árban. Kétféle pengőtől. **LÁNG JAKAB & FIA** kerékpárnagykereskedők. Budapest, VIII., József-körút 41. Árjegyzék 1000 képpel ingyen. Alatt 1929

Egy-két diákfiút vagy diákleányt

elvállal uri család teljes ellátással.
Budapest, Eötvös-utca 35. III. 19.